

Semanario Lituanu Apolítico
Direc. y Administraci6n
Independencia 2706, Bs. Aires
U. T. 45 - Loria - 1018
Direcci6n postal:
Casilla de Correo 303, Bs. Aires

ARGENTINOS LIETUVIU BALSAS

"La Voz de los Lituanos en Argentina" - Semanario Lituanu de mayor difusi6n

Atskiras numeris 10 c.
PRENUMERATA: Argentinoj,
visoj Pietu ir Siaurės Amerikoj,
Lietuvon ir j kitas Europos val-
stybes — 5.00 argentiniski pesai
metams, 3 pesai pusmečiui. Ad-
reso pakeitimas veltui. Raštus ir
prenumeratas siqsti:
Casilla de Correo 303, Bs. Aires
ASMENISKAI KREIPTIS:
Independencia 2706, Bs. Aires.

Nr. 365

BUENOS AIRES, KETVIRTADIENIS, RUGSEJO — SEPTIEMBRE 16 DIENA 1937 METU

METAI (AÑO) IX.

PRAGOJE PASIMIRĖ ČEKOSLOVAKIJOS KURĖJAS, LIETUVIŲ TAUTOS DRAUGAS, PROF. T. G. MASARYK

ČEKOSLOVAKIJOS KURĖJAS T. G. MASARYK PASIMIRĖ PRAGOJE

Rugsio 13 d., 1937 Pragoje pa-
simirė profesorius Tomas G. Ma-
saryk, sulaukęs 88 metų am-
žiaus.

Masaryk Čekoslovakijai taip
pat brangus, kaip Basanavičius
Lietuvai. Kaip Basanavičius savo
gyvenimą pašventė kovai už lie-
tuvų tautos laisvę ir apšvietą, ta-
ip Masaryk kovojo už čekų ap-
švietą ir laisvę.

Kada Českoslovakija buvo pa-
vergta Austrovengrijos imperato-
rių, jaunas Masaryk studijavo
Vienos universitete. Už revoliu-
cinį veikimą, buvo persekioja-
mas ir turėjo pasišalinti šiauri-
nėn Amerikon, kur vedė jauną
amerikietę žmoną ir tapo masonų
nariu.

Grižęs profesoriaut čekų uni-
versitetan, vlė buvo Austroven-
grijos žandarų persekiojamas.
Turėjo gyvent ne savo teritorij-
oj, kaip ir mūsų Basanavičius.

Pasaulinio karo metu Masa-
ryk apvažiavo visas aliantų val-
stybes Českoslovakijos neprikla-
somybės reikalais. Gavo stambia
paskolą iš U. S. A. vyriausybės ir
paskelbė Českoslovakijos nepri-
klausomybę, kurios provizoriniu
prezidentu buvo iki 1920 metų, o
paskui tapo išrinktas tos demo-
kratinės respublikos prezidentu.
Vėliau tapo perrinktas ir paskel-
btas amžinu prezidentu, bet del
nusilpmo sveikatos 1935 m. pas-
sākė nuo prezidentystės.

Masaryk yra didelis lietuvių
tautos draugas, demokratas, mok-
slininkas, "čekų problema", "Ru-
sija ir Europa" ir kitų stambių
veikalų autorius. Jo dėka čeko-
slovakija tapo demokratiškiausia
ir kulturingiausia Europos res-
publika.

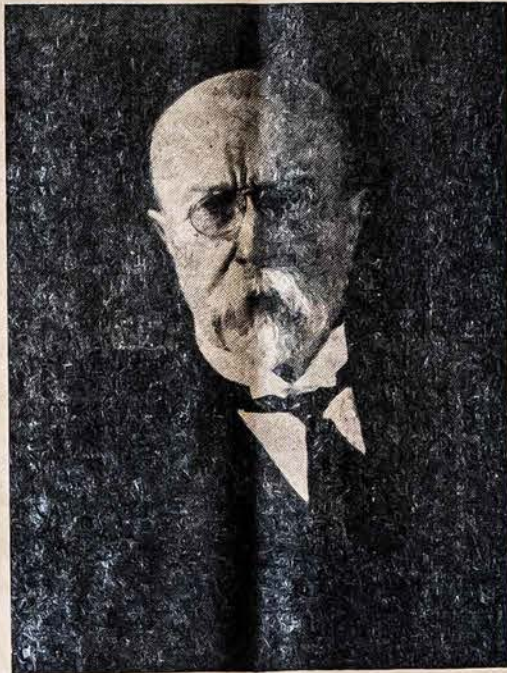
Masaryko vietininku nuo 1935
m. yra Dr. Eduardo Beneš, o
premieru Dr. Milan Hodza.

Ispanijos plėšikas, Franko
generolas Queipo de Llano, norė-
jo dalyvaut Nyono Mediteraneo
konferencijoje. Kadangi 10.9.37
jis nebuvo įsileistas, tat ir jį su
Franku samdantis Hitleris su
Musoliniu nepasiuntė savo įga-
liotinių.

CORONEL FRANCO.

Diktatoriaus Paiva nuverstas
Paragvajaus diktatorius.

PROFESORIUS TOMAS G. MASARYK, mokslin-
ninkas, didis demokratas, Českoslovakijos kurėjas,
kuris sulaukęs 88 metų amžiaus pasimirė Pragoje
19-9-37. Drauge su viso pasaulio demokratija liū-
dime del to didelio lietuvių tautos draugo mirties.

DARBININKŲ STREIKAI AMERIKOJE ir EUROPOJE

NEŽMONISKAS LAIVŲ SKAN- DINIMAS SARIŠYJE SU KA- RU ISPANIJOJE

United telegrafo agentūra pra-
neša, kad Graikijos vandenysse,
tarp salų Skyros ir Psara, neži-
nomas submarinas 2-9-37 pas-
kandino Sovietų Rusijos preky-
binį laivą „Molangoyeff“, gabe-
nusį 5.500 tonų asfalto.

Ispanijos vandenysse, netoli
Benicarlo, taipgi 2-9-37 italų sub-
marinas atakavo ir paskandino
anglų laivą „Woodford“, gabe-
nusį Ispanijos vyriausybei 11 mi-
lijonų litrų naftos iš Rumuni-
jos.

Gibraltare nežinomas subma-
rinas 2-9-37 atakavo Anglijos
karo laivą „Havock“. Bet „Ha-
vock“, „Hasty“ ir kiti kariški
Anglijos laivai ratu apsupo „ne-
žinomo“ submarino zoną. Paty-
kojo ir paleido keliolika kanuo-
lių šovinių į pasirodantį subma-
riną, kuris ir tapo nuskandytas.

Nors Berlyno spauda del to
protestavo, bet anglai atsakė,
kad jie nežinojo, kaip vadinosi
submarinas kada juos puolė taigi
jie nepasidomėjo jo vardu ir
nuskandindami jį.

Dabar, kaip ir didžiojo karo
metu, jurų dugnas kasdien klo-
jamas laivais.

Anglija ir Prancūzija pasiun-
tė daugiau karo laivų Viduržemio
jūron, kad apsaugoti savo
ir savo sąjungininkų laivus nuo
Italijos ir Vokietijos piratų.

— Anglijos draudimo bendrovė
Lloyds, viena iš stambiausių
visame pasaulyje, keleriopai pa-
kėlė apdraudimą laivų, plaukian-
čių Viduržemio jūron.

— Japonijos kariuomenės kov-
kai 13.9.37, po 11 valandų kovų
sumušė kiniečius 32-me kilometre
nuo Peiping. Fanatiški japonų
karininkai nusižudo, jeigu nelai-
mi mūšio. Taip japonai nori oku-
puoti visą šiaurinę Kiniją.

POPIEŽIUS IR LIAUDIES FRONTAS

Kaip žinoma, Prancūziją val-
do liaudies fronto vyriausybė.
Vatikano karalius matomai nu-
jaučia, kad pasaulio ateitis ne
fašizme, bet liaudies fronto vie-
nybėje. Del to jis gerinasi prie
taip vadinamo „frente popular“.
Fašizmas pasaulyje neturi jo-
kio pritarimo, del to ir popie-
žiaus diplomatai nusivylė fašiz-
mu.

O liepos mėnesysje Vatikano
valstybės sekretorius kardinolas
Pacelli, kaip oficialus popiežiaus
pasiuntinys, nuvyko Pa-
ryžiun ir pasveikino social-demo-
kratų ir radikalų bedieviškąją
Prancūzijos vyriausybę!

ŠTAI KĄ SURYJA KARAS!

Imperialistinės Japonijos ministe-
rių kabinetas rugpjūčio 4 d. nu-
tarė pateikti parlamentui papil-
domą biudžetą 410 milijonų jenų
sumai. Ta suma skiriama karo
Šiaurės Kinijoje reikalams. Tuo
būdu iki šiol japonai keturių sa-
vačių karo veiksmams Šiaurės
Kinijoje išleido 517 milijonų je-
nų, t. y., apie 20 procentų viso
šiu metų biudžeto. Apie 100 mi-
lijonų jenų papildomą išlaidų ka-
rui Šiaurės Kinijoje bus apmo-
kėta, įvedus Japonijoje naujus
mokesčius, o likusioji dalis —
valstybės paskola.

— U. S. A. prezidentas Rūz-
veltas pareiškė United atstovui,
kad Jungtinės Amerikos Valstijos
bandys laikytis neutraliai jeigu
kiltų karas Europoje.

— Italija su Vokietija, dikta-
torių nusisintus, kliudo demokrati-
nų valstybių dedamas taikos
išlaikymo pastangas ir provoku-
oja „išsigelbėjimo“ karą.

— Brazilijos senatas savo
10.9.37 sesija pašventė Rio de
Janeiro viešinio Argentinos vi-
cepresidento Dr. Julio Roca gar-
bei.

TAUTŲ SAJUNGA PASKELBĖ DARBININKŲ STREIKŲ STATISTIKĄ

Tautų Sąjungos Tarptautinis
Darbo Biuras 9.9.37 paskelbė,
kiek kurioje šalyje įvyko darbinin-
kų streikų 1936 metuose. Pasiro-
do, kad daugiausia streikų įvyko
Šiaurinės Amerikos Jungtinėse
Valstijose, būtent 2,172 streikai,
kuriuose dalyvavo 788,648 dar-
bininkai. Lenkijoje įvyko 2,085
streikai, streikuojant 674.600
darbininkų. Anglijoje 1936 m.
viso buvo 808 streikai kuriuose
dalyvavo 315.000 darbininkų.
Danijoje 12 streikų, dalyvaujant
97.000 darbininkų.

Indijoje pernai buvo 157 dar-
bininkų streikai, kuriuose daly-
vavo 170.000 darbininkų. Argenti-
noje 109 streikai, dalyvaujant
86.000 darbininkų.

Tenka pastebėti, kad yra ir
tokių šalių, kuriose visiškai neį-
vyko darbininkų streikų. Pavyz-
džiui Austrijoje pernai įvyko tik
3 streikai, kurie diktatūros žiau-
rumu tapo sulaužyti.

O absoliutės diktatūros šalyse
darbininkams visiškai uždrausta
streikuoti. Ten už geresnių darbo
sąlygų reikalavimą darbininkai
įkalinami ir žudomi, apskelbiant
juos valstybės priešais.

DIDELI LIAUDIEČIŲ LAIME- JIMAI ISPANIJOJE

Asturias ir Aragono fronte lia-
udiečiai muša fašistus. Fašisti-
niai pulkai bėga ir iš Madrido a-
pielinkių. Tardienta rajone liau-
diečiai paėmė daug belaisvių,
ginklų sandėlius ir itališkas gur-
guoles.

Romos spouda skelbia, būk
Ispanijos liaudiečiams padeda
Prancūzijos kariuomenė.

— Lenkijos laikraštinkai Si-
lezijoje boikotuoja vokiškų fašis-
tų laikraščius už tai, kad Vokie-
tijoje labai blogai elgiamasi su
ten gyvenančiais 1,500.000 len-
kų.

SOSTINĖJE IR KORDOBOJE DAUGIAUSIA BALSŲ GAVO RADIKALAI

Argentinos prezidento rinki-
mų, įvykusių 5.9.37, balsų skait-
ymas jau įpusėjo. Del tulų neregu-
liariškumų kai kur teks perbal-
suoti. Tik už savaitės kitos pa-
aiškės, kas bus prezidentas se-
kantiems šešiams metams.

Iki 15.9.37 atidarytų ir suskai-
tytų urnų balsai davė šiuos rezul-
tatus:

Distrikas: Radikalai: Konkor-
dancija

Bs. As. miestas	148,480	61,394
Kordobos prov.	56,920	42,205
Entre Rios	60,348	66,138
Jujuy	1,029	14,260
Mendoza	32,626	36,209
S. del Estero	28,367	39,642

Socialistų partija iki minėtai
dienai Buenos Aires mieste gavo
16,544 balsus. Šiai partijai daug
pakenkė neseniai įvykusių trečias
skilimas.

MIRĖ PO AUTOMOBILIŲ RATAIS

Buenos Aires mieste nuo sau-
sio 1 d. š. m. iki 15.9.37 automo-
bilių ir trambių katastrofose
žuvo 153 žmonės, o sunkiai su-
žeistų skaičius per tą laiką pa-
siekė net 4311.

— Mykolas Lisauskas ir Jonas
Krivickas 14.9.37 lankėsi „A.L.
Balso“ Redakcijoje, pranešdami,
kad naktį iš 10 į 11 d. š. m. poli-
cija areštavo Viktorą Lisauską
ir Izid. Gudaitį, paimdama juos
iš buto ir perduodama į Sección
Especial. Anot pareiškėjų, minė-
ti lietuviai niekur kitur neprik-
lausė, tik „Momento“ rateliui.
Daromi žygiai ištyrimui ir išlai-
vinimui minėtų dviejų lietuvių.

— Jugoslavijoje kroatai stip-
rina kovą už savo tautos neprik-
lausomybę.

BENITO MUSOLINIO IR HAI- LE SELASSIE PAREIŠKIMAI TAUTŲ SAJUNGAI

Zenevoje 13.9.37 prasidė j o
18-tas Tautų Sąjungos plenumo
susavaiavimas, kuriam pirminin-
kauja Ispanijos premjeras Dr.
Negrin.

Tautų Sąjunga atsisakė svar-
styti Italijos diktatoriaus Beni-
to Musolini prašymą išbraukt Eti-
opiją iš T. S. ir pripažint tik jo
valdžią toje Afrikos šaly.

Abisinijos imperatorius Haile
Selassie įteikė pareiškimą, ku-
riame sako, kad Etiopijos atsto-
vas randasi Zenevoje ir kaip tik
bus svarstomas jo šalies klausim-
as, jis užims savo vietą.

Kinijos delegatas Koo prašė
Tautų Sąjungą, kad ji pasmerktų
Japonijos banditizmą.

— Ispanijos premjeras Negrin
11.9.37 išdėstė Tautų Sąjungos
Tarybai Zenevoje reikalą kovoti
su piraterija. Nes nors Nyono
konferencija sustiprino anglų
prancūzų susitarinimą gynimui
prekybinių laivų viduržemio jū-
roje, vienok neužtikrina visuoti-
no saugumo nuo piratiškų Itali-
jos ir Vokietijos submarinų.

— Kinijos delegacija Tautų
Sąjungos Taryboje Zenevoje 11-
9.37 prašė tą tarptautinę įstaigą
gelbėt Kiniją nuo Japonijos a-
gresijos. Kinija ruošiasi penkių
metų gynimosi karui.

— Japonijos orlaiviai bom-
barduoja Chahar, Waichow ir
kitus Kinijos miestus. Kiniečių
generolas Chu-Teh su 175.000
kareivių veteranų atmušė japo-
nus nuo Yang-Chang ir nuo
Yueh-Poo.

Šį Sekmadienį 19-9-37, „José Verdi“ Teatre, Av. Almirante Brown įvyksta Linksmas Balsiečių Popietis.

Pradžia 3 v. p. p. Šokiams griežia „Lyra“. Tai bus grandioziškas mūsų jaunimo pokylis. O kad jis būtų juoddingesnis skaitytojams telpa įžangos kuponas šiame „A. L. Balso“ numeryje. Visi kas gyvas į „José Verdi“ šį sekmadienį!

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

Bs. Aires, Rugsėjo 16 d., 1937.

Žodis Apie Spaudą

Iš visų neskaitytųjų tautų lietuviai bene daugiausia turi savo kalboje laikraščius. Gal dėl to taip yra, kad mūsų spausdintasis žodis Lietuvos teritorijoje okupantų buvo uždraustas nuo 1866 iki spaudos laisvės atkovo- jimo, t. y. iki 1904 metų.

Kaip spaudos draudimo lai- kais, taip ir ją atgavus, mūsų laikraščiai galėjo gyvuoti tik a- čiu savųjų mecenatų ir pasišven- tusių spaudos darbui bendradar- bių dėka. Inžinieriai Petras Vi- leišis, Tamas Norus - Naruševičius, gydytojai Jonas Basanavi- čius, Vincas Kudirka, Jonas Šliu- pas yra mūsų spaudos ūgdymo pionieriai.

Ir dabar honorarus nuo eilu- čių lietuviuose moka tik valsty- binėmis lėšomis leidžiamieji lai- kraščiai, o visi nepriklausomieji tarpsta ir bujoja vien ačiu spa- udos darbui pasišventusiems žmonėms.

Lietuvių visame pasaulyje pri- skaitoma apie keturi milijonai, o vien Lietuvoje dabar eina 148 laikraščiai, užsienioje apie 60.

Leisti laikraščius tose kalbose, kuriomis kalba šimtai milijonų žmonių, pav. anglų, ispanų, ru- sų, etc. yra daug lengviau. To- mis kalbomis leidžiamos knygos, del didelio savo tiražo, visuomet pigiau atsieina, negu mums.

Vienok, nepaisant to viso, mes lietuviai galime pasididžiu- oti, kad, proporcingai imant, mes jau beveik sugebame eiti greta kulturingiausių tautų su savo spausdintuoju žodžiu, kuris kaip minėjome, mums brangiau kainuoja.

Dabar geriausią savos spa- udos rėmimo pavyzdį mums duoda mūsų broliai Šiaurinėje Ame- rikoje. Pavyzdžiui Brooklynio dienraščių „Laisvės“ ir „Vienybės“ naudai įvairios U. S. A. lie- tuvių kolonijos rengia piknikus. Susitaria keletas laikraščio dra- ugų ir suruošia lietuvišką paren- gimą, o gautąjį pelną pasiunčia laikraščiu, kuris jų parengimą garsina, tuomi glaudžiau sub- uriant lietuvius.

O štai skaitome „Dirvoje“, kad liepos 28, 1937 m. Cleve- land, Ohio miręs Juozas Gar- mus testamentu paliko tam sa- vaitraščiu 100 dolerių. Kita pa- liko giminėms ir lietuviškoms mokslo bei kultūros įstaigoms.

Gi „Naujienu“ dienraštyje iš rugp. 6. 1937 skaitome, kad Do- mininkas Kuraitis, atostogauda- mas Kanadoj, prisituntė telegram- mą minėtam Čikagos dienraš- čiu, paaukodamas „Naujienu“ piknikui premiją už 220 dole- rių.

Savo skaičiumi skaitlingos ta- utos, jų stambios bendrovės ir organizacijos, savąją spaudą sti- priai paremia skelbimais, dažnai vien del to, kad paremti. O pas mus, ypač Pietų Amerikoje, tas reiškinys dar tik vystyklusose. Ir labai natūralu, nes ne vienas sa- ko: „Kuomet aš atvažiavau prieš dešimtį metų, čia nieko savo neradau. Dabar atvyko kaimynas ir aš pas save jį dar- ban įstačiau“.

Taigi, kaip visose mūsų nau- jos kolonijos gyvenimo srityse, taip ir mūsų spaudos darbo sri- tyje, pirmieji atvykę turėjome praskinti kadugiais apžėlusius dirvonus. Šiandien jais vaikščiot ir naujai atvykstantiems yra lengviau.

Romos Besarmačiai

Mes visuomet sakėme ir saky- sime, kad musolinizmas ir hitle- rizmas yra didžiausi Lietuvos priešai. Hitleris tykoja pasigrobt Klaipėdos kraštą, o Mussolini su Vatikano karalium. tarnaudami savo stambesniai klientai Len- kijai, visomis progomis niekina Lietuvą. Del to mums keista, kad atsiranda lietuvių, kurie simpati- zuoja tarptautinio fašizmo ban- doms Ispanijoje, arba laikosi

„neitraliai“, lygindami legale Ispanijos liaudies vyriausybę su vergijos apaštalu gaujomis.

Kada Lietuvon buvo atsilankęs Italijos fašistų officiozo „Gazze- ta del Popolo“ atstovas Sandro Volta, tam tikra Lietuvos spau- dos dalis ir tam tikri Lietuvos vi- suomenės sluoksniai, jam reišė begalinės simpatijas ir vaišingu- mą, kaip „idėjos draugui“.

Bet... sugrįžo Sandro Volta Romon ir Italijos fašistų organe pasirodė jo straipsniai apie Lietu- vą.

„Lietuvos Zinios“ 28.7.37 pa- duoda „Gazzetta del Popolo“ straipsnių vertimus apie Lietuvą, kuriuose tendencingai teigiama, esą U. S. A. policistų buožėmis mušami didgalviai ir mėlynakiai beveik išimtinai yra lietuviai. Ir tai, esą, pažangiausioji lietuvių tautos dalis, sako fašistai; gi Lie- tuvoje pasilikusieji:

„...tik „gležna masė, kuri nuo amžių yra pripratusi ma- tyti kilnojančią valstybių ribas per savo tyrklaukius. Nežmoni- škai skurdi žemė, tris metų ke- tvirčius apklotą ludo, papra- tino lietuvius prie savojo skur- do, užbalzamavo primityvišką tų žmonių prigimtį. Jie šian- dien gyvena laikinos medinės se būdose, beveik taip, kaip senosios arijų giminės.“

„Valdantysis luomas yra su- sidaręs iš kelių tuzinų šeimų, atvykusių iš kaimo į Kauną šių pastarųjų 20 metų laikotarpy- je. Pažinau kelias tokias šeimy- nas Respublikos Prezidento tribūnoj, į kurią buvau pak- viestas arklų lenktynės pasi- žiūrėti. Mano dėmesys linko y- pač į m o t e r i š k e s, nes aš kaip tik sėdėjau jų tarpe. Kukli provincijos nuotaika, taip kaip bet kokioj eilinėj kai- mo iškilmėj, kai dalyvauja vai- stininko, gydytojo ir valščiaus sekretoriaus žmonos... Jų tar- pe buvo matyti ir kelios diplo- matų žmonos, iš kurių lietu- vės ponios kaip galėdamos stengėsi nukopijuoti manieras ir natūralią eleganciją. Buvo matyti keistų šiaudinių skry- bėlačių, papuoštų dirbtinė- mis gėlėmis, įvairių spalvų ka- spinai, besidraiką ant paskutinės mados suknelių, ir skur- dūs naminių lapių kailiai, ku- rie, matyt, buvo kelis sykius dažyti ir perdažyti, kad išro- dytų brangūs šiaurės kailie- liai“.

Tai juodmarškinį officiozas rašė savo laidoje iš liepos 11, 1937. O to paties mėnesio 20 d. savo straipsnį apie Lietuvą šitaip užbaigia:

„Šitoks yra 20 metų Lietu- vos nepriklausomybės balan- sas, kuriuo, antra vertus, domi- si tik keli tūkstančiai asmenų, nes didgalvių ir į apsilbausiu- sius vėršius panašių žmonių didžioji masė yra amžinai a- bejinga ir indiferentiška viso- mis tomis laikinomis sienomis. Tačiau Kaune keli tuzinai už- sispyrėlių deda milžiniškas pa- stangas pasiekti tautinių Lie- tuvos idealų viršūnę: atsispir- ti kelias dienas prieš užpuoliko įsiveržimą daugį daugiausia dvylika, jei gerai seksis“.

Demokratišnių šalių spaudos at- stovai niekuomet taip chuligani- škai apie Lietuvą neparasė. Ir tą chuliganiškumą tuli Lie- tuvos „sūnu“ laikraščiai be jo- kių savo komentarų persispaus- dino. Mat litų dorotojams žir- klės yra nepamainomas instru- mentas redagavimui ir savo ro- miškų idėjos draugų „perlų“ persispausdinimui... Ne del kritikos apie ponų skry- bėles, bet del tyčiojimosi iš lie- tuvių tautos nepriklausomybės, viso pasaulio lietuviai privalo vie- ningai fašistinį gaivalą smerkti.

PUSMEČIUI PASIBAIGUS
Pasibaigus pirmajam šių metų pusmečiui, pranešame maloniam dėmėsiui tų prenumeratorių, ku- rių prenumeratos laikas pasibaigė liepos 1 dieną, kad malonėtų praileptinti prenumeratą. Del ku- rių nors priežasčių negalintieji dabar pat persiųsti arba asmeni- škai Redakcijon atvežti prenu- meratos mokesį, malonėkite pra- neštį raštu, kad nesutrudytų lai- kraščio siuntinėjimą.

Draugai, nelaukite paragini- mo laišku, bet patys kitus pa- raginkite.

LIETUVOJE

MIESTAI BUS TVARKOMI PA- GAL IS ANKSTO PAREN- GTUS PLANUS

Ligšiol daugumas Lietuvos miestų buvo tvarkoma be iš an- ksto nustatyto plano ir del to pa- sitaikydavo netvarkingos staty- bos ir netvarkingų gatvių. Ateity visi miestai bus tvarkomi tik pa- gal tam tikrą iš anksto parengtą planą. Vidaus reikalų ministeri- jos tiekimu Ministerių kabinetas jau patvirtino Panevėžio, Kedai- nių, Kretingos, Radviliškio, Kal- varijos ir Šakių miestų planus.

„ATGIMUSIOJI LIETUVA“.

Kultūros departamento paga- minta propagandinė filma iš Lietuvos gyvenimo, „Atgimusios Lietuvos“ vardu. Režisavo P. Ba- bickas, filmavo A. Žibas. Buvo pagaminta 5.000 m. bet peržiūrė- jus ir išrinkus kas geriausia, fil- minė santrauka sudarys per 2000 m. Tai bus beveik dviem valan- dom rodyti ekrane. Filmos rei- kalais į Berlyną išvyko P. Babic- kas, o su filmos pozityvu — A. Žibas. Berlyno firmų gamyklo- je iš pozityvo bus gaminamas ne- gatyvas. Pačioje pradžioje filmai bus primontuota lietuviška muzi- ka. Tam tikslui išsivežta kelio- lika lietuviškos muzikos ir dainų plokštelių. Be to, P. Babickas į- kalbės paaiškinamuosius tekstus. Vienas filmos negatyvas — kasp- ianas bus padarytas ant siauros juostos ir pasiųstas Lietuvos pa- siuntinybei Vašingtone. Filma bus rodoma lietuvių kolonijose. Vė- liau ji bus pasiųsta ir į kitus kra- štus, kur daugiau lietuvių gyve- na. Antrasis negatyvas bus pa- darytas ant normalaus kino fil- mų kaspino. Tas negatyvas bus į- teiktas Užsienių reik. min- jai ir per pasiuntinybes bei konsulus, kaip propagandinė filma, bus ro- doma kitose valstybėse.

MIRĖ 1905 M. KOVOTOJAS

Rugpiučio 4 d. Kaune, Jonavos g. mirė Juozas Gudelis, 90 metų amžiaus. Prieškariniais laikais J. Gudelis buvęs kovotojas del lie- tuviškų reikalų, platines knygas ir veikliai dalyvavęs 1905 m. re- voluciniame judėjime vėlonis rusų valdžios buvo suimtas ir lai- komas kalėjime.

Paskutiniu metu vėlonis gy- veno pas savo anūką amatinin- ką.

ISKRITO IŠ AUTOBUSO IR UZSIMUŠE

Liepos 31 d. apie 17 val. va- žiuojant iš Rotušės — Birutės g-vės link autobusui 32 nr., ties A. Panemunės bažnyčia del nei- šaiškintų priežasčių iškrito šio autobuso keleivis Kazys Stankevi- čius. Bevežant greitajai pagelbai į ligoninę, mirė.

PRIE PANEVĖŽIO — JONIŠKĖ- LIO GELEŽINKELIO STA- TYBOS SUPLAUKĖ A- PIE 1000 DARBI- NINKŲ

Dabar Panevėžio — Joniškė- lio ruože vykdomi siaur geležin- kelio darbai. Pastatytas geležin- keliukas jungs Panevėžio — Pa- stovų ir Šiaulių — Biržų ruožus. Statomo geležinkeluko ilgis a- pie 35 km.

Prie gelž. statybos darbų sup- laukė apie 1000 darbininkų. Dau- gumas darbininkų atvykę nuo U- tenos ir Zarasų o kt. panevėžie- čiai.

Darbininkas per dieną uždirba iki 6 lt. ir daugiau, o „kalamaš- nikas“ net 10 — 12 lt.

SIELININKAS MIRE EIDAMAS NUSIPIRKTI SVIESTO

Rugp. 3 d. prie Kleboniškių sustojo kelios sielių partijos pail- sėti. Vienas sielininkas, A. Ba- ranauskas, išplaukė į krantą ir ėjo pas vietos ūkininkus sviesto nusipirkti, bet eidamas sukniubo ir vietoje mirė.

VIETON JUNGTUVIŲ — PO TRAUKINIŲ

Š. m. liepos mėn. 21 d. netoli Šiaulių Joniškio įvyko keista ir sunkiai paaiškinama savižudystė 20 metų jaunuolis Ramualdas Jurkevičius, iš Svirplių kaimo, ė- jo su savo sužadėtine Noriūnaite į Joniškį pas kleboną jungtvių reikalui. Sužadėtiniai žingsniavo palei geležinkelio liniją. Ir tuo metu, kai traukinys ėjo pro ša- lį, Jurkevičius staiga metėsi po juo. Traukinys nukirtė jo galvą.

SKUNDŽIASI ALYTAUS DAR- BININKĖS

Darbo rūmai gavo skundą iš Alytaus tilto statybos darbinin- kių. Darbininkės nusiskundžia, kad joms už 11 — 12 val. darbo rangovai moką po 2½ lt., o jei- gu dirbančios 8 — 10 val., tai tik 2 lt.; už viršvalandžius 25%, kaip ministerijos nustatyta, bran- giau irgi nemoką. Darbininkės prašo sutvarkyti jų uždarius, be- to, įpareigoti rangovus, kad jas apdraustų ligonių kasoje ir drau- dimo nuo nelaimingų atsitikimų kasoje.

Prie Alytaus tilto statybos dir- ba apie 30 moterų darbininkių. Darbo rūmų atstovas darbinin- kių nusiskundimus patikrinęs ir radęs juos pilnai pagrįstus.

PER NEATSARGUMĄ NUSOVE

VII. 25 d. apie 20 val. Joniškio vl. Posūpių pradžios mokyklos kieme per neatsargumą pil. Ma- čiūnas Vincas revolveriu mirti- nai peršovė dragūnų pulko eilinį Stankaitį Stasį, 21 m. amžiaus, ki- lusi iš to pat valsčiaus Melnių kaimo.

ŠTAI KUR POPIEŽIAUS SIMPATIJOS

Kretingos dvare nuo senų lai- kų gyvena grafas A. Tiškevičius, kuris liepos 27 d. šventė savo ve- dybinio gyvenimo 50 metų suka- ktį. Auksinės vestuvės įvyko Kre- tingos dvaro koplyčioje. Grafas yra apie 74 m. ir grafienė 71 me- tų amžiaus. Jaunesnieji grafo broliai jau yra išmirę. Į iškilmes atvyko dvi grafo seserys (kurių viena gyvena Palangoje, kita už- sienyje) ir visi grafo vaikai. Vy- resnis sūnus Stanislovas Tiškevi- čius atvyko iš Varšuvos, nes ten yra Varšuvos miesto viceburmi- stru. Antras sūnus Juozas Tiške- vičius irgi atvyko iš Lenkijos, nes ten turi savo dvarą ir ten su še- ma gyvena. Abu sūnus atvyko su savo žmonomis ir vaikais. Be ar- timųjų dalyvavo ir kiti giminės. Šliūbą suteikė Kretingos bažny- čios vienuoliai. Vestuvės buvo at- liekamos iškilmingai. Vestuvių proga gauta daug sveikinimų. Jų tarpe net iš Romos Šventojo Tėvo palaiminimas.

Dabar Kretingos dvaro reika- lus tvarko grafo sūnus K. Tiške- vičius.

2 ZMONĖS NUSINUODIJO KARBOLIŲ

Šiauliuose VII. 29 d. apie 4 val. ryto Vilniaus gatvėje prie namo Nr. 134 karbolio rūkštimi nusi- nuodijo 29 m. amžiaus Virbic- kienė Stasė, nuolatinės gyvena- mos vietos neturėjusi. Tą pačią dieną apie 21 val. Aušros alėjo- ties turgavietės taip pat karbolio rūkštimi nusienuodijo 26 met. am- žiaus Gaputis Vladas, pareiškęs draugams, jog žūdasis del Virbi- ckiens netekimo.

APVOGĖ ZAPYŠKIO BAŽ- NYČIA

Naktį iš liepos 30 į 31 d. neži- nomi piktadariai apvogė Zapyš- kio bažnyčia. Iš bažnyčios pa- vogtą prie altorių esą patiesalai.

ATGABENTAS DIDŽIAUSIAS KRANAS

Į Klaipėdą atgabentas didelis kranas, kurį užsisakė Lindenau laivų dirbtuvės. Jis bus didžiaus- sisas Lietuvoj ir įgalins taisyti 9000 tonų talpumo laivus ir ga- lės pakelti iki 75.000 kilogramų.

ATPIGINS VIEŠUS TELEFONO PASIKALBĖJIMUS

Pašto valdyboj iškeltas suma- nymas atpiginti telefono pasi- kalbėjimus viešaisiais automatais gatvėse ir imti už pasikalbėjimą ne 20, bet 10 centų.

Lietuvos banko aukso fon- das rugpiučio 2 d. siekė 76,66 mil. litų; užsienių valiutų — 2,52 mil. litų; banknotų apyvarta — 109,52 mil. litų; banknotų paden- gimas aukso — 70,0%, o aukso ir užsienių valiutomis — 72,3%.

VIEN TIK TAMSTAI

mes sukūremė šį puikų patarnavimą kurį taip įvertina dau- gelie tukstančių mūsų klientų.

SAGOMĄ — GREITUMĄ — EKONOMISKOMĄ teikia Tamstai

MŪSŲ PINIGŲ PERSIUNTIMAS
MŪSŲ TAUPOMOJI KASA
MŪSŲ LAIVAKORČIŲ PARDAVIMAS
MŪSŲ PATARNAVIMAS LAISKŲ SAUGOJIME

JEI TAMSTA ESI PATENKINTAS

mēs esame užganėdinti nes esame Tamstos tikri draugai ir mū- sų NAUJAS ROMAS yra pastatytas Tamstos geresniam pato- gumui ir patarnavimui kad kaip to užsatar nauja didelis mūsų Banko draugas.

APLANKYK TAMSTA MUS-SAVO NAUDAI- MATYSI KAIP BUSI APTARNAUTAS

LIETUVIŲ SKYRIUS

BANCO HOLANDÉS UNIDO

CENTRALINE ĮSTAIGA:
B-mė. Mitre 234

AGENCIJA:
Corrientes 1900

KULTURINGOJE ARGENTINOJE YRA GEROS GYVENIMO SĄLYGOS

(Kitus laikraščius prašau šį straipsnį persispausdinti).

Tam tikroji spaudos dalyje dažnai teigiama, kad taip ir taip atsitikę del skurdo. Užsieniečiai gali pamanyti, kad Argentinoje tikrai skurdas viešpatauja. Vienok tikrumoje taip nėra. Faktiniai Argentina prosperuoja daug geriau negu kotos šalys. Argentinos „prosperity“ negalima sulyginti su Brazilijos ar Lietuvos.

Reikia neužmiršti, kad vos 13 milijonų Argentinos gyventojų per 4 šių metų mėnesius savo gaminių eksportavo už 1.074.559, 000.000 pezu, o per tą laiką importavo 438.468.000.000 sumai. Taigi išvežimas viršija įvežimą 636,091.000.000 pezaus!

Bene tris kart didesnė Brazilijos teritorija, jos gyventojų skaičius arti keturių kartų didesnis už Argentinos, bet jos eksportas tame periode nė pusės nepasiekė, lyginant su argentiniečių gamybos eksportu.

Argentina eina pirmoj eilėj ne vien savo gamybos eksporto srity, bet daugelį Europos tautų pralenkia ir kultūrinio kilimo atžvilgiu. Klimato atžvilgiu Argentina taipgi pirmieji kraštas. Del to lietuviams daro žala tie, kurie agituoja lietuvius vykti Afrikon ar Bolivijos peltėms.

Reikia atminti, kad lietuvių Argentinon atvyko daugumoje stačiai nuo žagrės. Amatų jokių neturėjo progos Lietuvoje išmokyti. Vieton amato, maldinga mamytė sūnui ražančių ant kaklo uždėjo ir taip palaimino tolimon kelionėn. O vienok čia jau turime tūkstančius lietuvių pirmiečių amatininkų, kurių 99% savo amato išmoko Argentinoje, prisipirko ūkių, žemės miestuose ir prisistatė namų iš savo darbo Argentinijoje. Na, o kas taip galėjo prasigyventi Lietuvoje? Gal kas ir prisistatė kamenyčių, bet tik ne amatininkai, ne ūkininkai ir ne darbininkai...

Žemės ūkio mokesčiai Argentinoje labai maži. Derlingos žemės galima gauti pirkti ilgamečiams išsimokėjimams. Tręšti žemės visiškai nereikia; nereikia šienauti žiemai nei tvartų statyti gyvuliams. O savo gaminius žemdirbiai, daržininkai ir amatininkai čia jau tokiomis sąlygomis parduoda, kad tas darbas, iniciatyva ir įdėtasis kapitalas tikrai apsimoka.

Ypatingai gerai prasigyvena Argentinijoje amatininkai, ant sąvės dirbantį žemdirbiai ir tie darbininkai, kurie planingai gyvena.

Vedusieji žmonės visuomet geriau progresuoja, negu pavieniai. Ypač gerai progresuoja tie, kurie „abiem kojom“ atsistoja šioje šalyje, t. y. kurie su pasirijimu nutaria čia amžinai gyventi. Sunkia ko nors pasiekti tiems, kurie mintimis gyvena kitur, o ne čia. ... Tiems teigiamams paremti turime tūkstančius pavyzdžių.

Argentina ir visi jos gyventojai turi labai didelę ateitį. Žinoma, reikalinga daug rimtumo ir didelio pasirijimo. Reikalinga laipsniškai siekti geresnės ateities ir nesvajoti apie „netikėtas laimes“.

Pažinkime patys save ir sulyginę Argentinos gyvenimą su kitų šalių gyvenimu, matysime, kad Argentina yra didelio progreso šalis, kurioje yra neribotos galimybės visiems sveikos iniciatyvos ir nesibijantiems amatų išmokyti bei savystovaus žemės ūkio bei pramonės besimantiems žmonėms.

Prie progos reikia pasakyti, kad labai didelę klaidą daro Lietuva, bereikalingai siūsdama taip brangiai kainuojančius Lietuvos žmonėms litus šelpimui tu gastrolierių, kurie bauriomis provokacijomis daro meškos patarnavimą Argentinos lietuvių visuomenei. Daug mūsų laiko ir energijos nueina įvairiaspalvių šelpiamų gastrolierių sutvarkymui. O iš Lietuvos siunčiamų lėšų nei vienas lietuvis darbininkas jokios pamos jokioje nelaimėje nėra gavęs: Ligonius šelpia ir numirėlius laidoja patys Argentinos lietuvių darbininkai savo aukomis.

Kultūrinio atžvilgiu Argentinos lietuvių taipgi labai didelę pažangą pirmyn padarė. Imkime kad ir tuos parengimus, kuriuos „Argentinos Lietuvių Balsas“, dažnai drauge su pačių Argentinios lietuvių sukurtois organizacijomis daro: Susirenka tūkstančiai žmonių, pasiklauso gražių meniškų programų, progresuoja, kultūrėja ir garbingai žengia pirmyn kultūriniai tautinio darbo srity. Jeigu bereikalingai siunčiamomis gastrolieriams pašalpomis nebūtume demoralizuojami, tai dar vieningiau žengtume visose mūsų darbo ir gyvenimo srityse.

Lai šį mano straipsnį apsvaisto kiekvienas lietuvis; lai jį savo malonų dėmesį atkreipia „sūnūs“ ir „posūniai“!

St. Gimbutas, Banfield, FCS.

DIDŽIAUSIAS IR VISŲ Mėgiamiausias Viešbutis

Stasio Pavidonio

Čia yra valgykla su skaniais, šviežiais lietuviškais valgiais. Erdvūs ir patogūs kambariai. Maudynės su šiltu vandeniu.

Čia taip pat veikia ir darbo biuras.

c. B. de Irigoyen 1692 (Esq. Caseros)

1 kv. nuo pl. Constitución)

U. T. 23 - B. Orden - 4675 Buenos Aires

Didelė Klinika "CONSTITUCION"

- 1.) ŠLAPUMO ANALIZAS, ištyrimui Blenoragijos ar tikrai išgydyta. Išgydymas galutinas, naujoviškas ir greitas.
- 2.) KRAUJO LIGOS IR MAZAKRAUJYSTE.
- 3.) AVARIOS visų laipsnių. Gydymas patikrinus.
- 4.) ODOS kroniška egzema, votys, plaukų kritimas. (Ultravioletiniai Spinduliai).
- 5.) HEMOROIDAI — gyslių ištinimas, Prof. Sicardo metodu.
- 6.) LYTNIAI NUSILPIMAI išgydomi Prof. Cicarrelli metodu.
- 7.) NERVŲ LIGOS: nemiga, neurastenija, smegenų nusilpimas.
- 8.) REUMATIZMAS, diegliai, sloga, astma visiškai išgydoma nauju vokiečių būdu. Atydus analizas užtikrina ligos nustatymą.
- 9.) ŠIRDIES greitas mušimas, nuvargimas, spaudimas.
- 10.) PLAUCIAI: kosulys, uždušimas, džiova.
- 11.) SKILVYS: Išputimas, nervingumas, užkietėjimas, vėmimas.
- 12.) GERKLĖ, nosis, ausys: nukrypimai, polipai, uždegimai.
- 13.) MOTERŲ ligos: (atskirai) gimdovės ligos, mėnesinės ir kitos. Naujoviški mūsų įrengimai ir specialistų praktika užtikrina greitą ir tikrą pagydymą.

Visiškas Išgydymas \$ 40. 5 p. į savaitę

ANALIZAI IR PATARIMAI NEMOKAMAI SUPRANTA LIETUVISKAI

Nuo 9 iki 21 val. — Sekmadieniais nuo 9 iki 12 val.

Palangintuos mokėjimas. — Pigios kainos.

L I M A 1618 (Prie Plaza Constitución)

APŽVALGA

„DAILY HERALD“ IR „PRAVDA“

Rašydamos apie plačiausią cirkuliaciją turinčius laikraščius Čikagos dienraštis „Naujienos“ sako:

„Didžiausią pasaulyje cirkuliaciją turi Londono dienraštis „Daily Herald“. Per ketverius metus juo kasdien buvo parduodama daugiau, kaip du milijai kopijų.

Savo cirkuliacijos dydžiu arčiausia prie „Daily Herald“ stovi SSRS komunistų partijos centro organas „Pravda“, kuri turi 1.700.000 skaitytojų. Bet „Pravda“ yra monopolinis laikraštis, nes kitų partijų arba srovių spauda Sovietų Sąjungoje yra uždrausta. „Pravda“ neturi kompeticijos, o daugelis ją skaito dar ir dėl to, kad nori pasirodyti „ištikimi“ valdžiai.

Londono „Daily Herald“ yra Darbo partijos organas ir yra aiškiai socialistinio krypsnio. Pirmą negu jisai įgijo tokią milžinišką cirkuliaciją, jisai turėjo atsilaukti prieš turtingus kapitalistiskus laikraščius, kurie duoda savo skaitytojams daug įvairios medžiagos ir tokiu būdu juos patraukia.

„Daily Herald“ kasdien susideda iš 20 puslapių. Jisai turi specialius korespondentus įvairiose šalyse ir jo žinias dažnai perspausdina užsienio spauda“.

S. L. A. PREZIDENTO SVEIKINIMAS

„Tėvynė“ rašo, kad Susiv. Liet. Amerikos prezidentas adv. F. J. Bagočius, V. D. Muziejaus direktoriui Kaune pereiną mėnesį pasijuntė tokio turinio telegramą:

„35 kovos varpų krikšto progą, stambiausios lietuvių išėivių organizacijos vardu iš laisvos demokratinės Amerikos sveikiname nepriklausomą Lietuvą! Lai Lietuvos vaikų sudėtos aukos ant Lietuvos aukūro neša laisvę ir laimę mūsų tėvų šaliai ir liaudžiai“.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Valstybės Statistikos Kalendorius 1937 metams. Finansų Ministerijos Generalinio Lietuvos Statistikos Biuro leidinys, 266 puslapių lietuviško teksto, 252 puslapių angliško ir 70 puslapių skelbimų.

Turinyje: valstybės įstaigos, šalis ir gyventojai, Vilniaus klausimo studija, švietimas, žemės ūkis, pramonė, užsienių prekyba, vidaus prekyba, finansai, susisiekimas, statyba, socialinė apsauga, Lietuvos kurortai.

Šį leidinį gavome 4.9.37. Technišku atžvilgiu leidinys labai gražus, o taipgi ir turinyje yra naudingų informacijų, statistikų ir schemų. Paveikslu atvaizduota Lietuvos valstybinė vėliava, kuri visa yra raudona; iš vienos pusės baltas vytis, iš kitos — Ge dimino stulpai. Taipgi atvaizduota Lietuvos tautinė vėliava, kurios viršus geltonas, vidurys žalias ir apačia raudona.

Labai gaila, kad pašto skyriuje, apart apyvartos ir tarifo, pasakyta tik kad „Lietuvos paštas su visomis įstaigomis yra valstybės regalija“. Tai nereiškia ispanišką „regalo“ (dovana), nes tarifas yra beveik tris kartus brangesnis už argentiniską „bet reiškia, kad yra valstybės nuosavybė, matomai, žodį „regalija“ paimant nuo lotyniško „regnum“ karalius. Mums norėjosi rasti visų Lietuvos pašto skyrių ir pašto agentūrų sąrašą, nes ypač prieš karą iš Lietuvos išvykusiems išėiviams, prenumeruojant laikraštį saviškiams Lietuvos, dažnai nelengva orientuotis adreso tikslume.

Beje, antgalvyje — Valstybės Statistikos Kalendorius — angliškai parašyta „The Lithuanian Government Statistical Almanac“. Faktinai, valstybė angliškai nesivadina „Government“. Government, ispaniškai „Gobierno“, reiškia valdžia. O valstybė, ispaniškai Estado, angliškai vadinasi State.

NEPAPRASTA PROGA PAMATYTI

„DAKTARĄ IŠ PRIEVARTOS“

Tai yra trijų veiksmy garsaus prancūzų rašytojo Moljere labai puiki komedija, kurią Susivienijimo Lietuvių Argentinijoje Draugijos Valentin Alsina Skyriaus vaidylos suvaidins

Šeštadienį, Spalių - Octubre 2 d., 1937

Salione „LA PERLA“, c. DOMINGUEZ 902 — PIÑEYRO

Pradžią 9 v. v. ir tęsis iki 4 val. ryto.

Įžanga vyrams \$ 1.00; ponioms ir panelėms tik \$ 0.50.

Susivienijimiečių artistų grupė, laike vaidinimo „Užburto Kunigaikščio“, pastatyto „La Perla“ teatro scenoje.

Veikalą „Daktaras iš Prievartos“ 2-10-37 „La Perloje“ vaidina:

- Gerontas ..... St. Majauskas,
- Leandras ..... Vladas Vaitkus,
- Zganarelas ..... Kazys Velička,
- Robertas ..... Alb. Plasterninkas,
- Lukas ..... Ant. Levanavičius,
- Valeras ..... Ant. Paškevičius,
- Tibutas ..... Jonas Andriulevičius,
- Pierinas ..... Jonas Zvinys,
- Lucida ..... Sofija Valentainaitė,
- Martina ..... Magdalena Andriukaitienė,
- Džekvelina ..... Albina Šimkūnienė,
- Režisuoja Kazys Velička, suflorius Iz. Jankauskas.
- Danutė Andriukaitytė ir Ona Gasėnaitė deklamuoja lietuviškas ir ispaniškas eiles.
- Savas bufetas, puikus savas orkestras šokiams.
- Visus maloniai kviečia atsilankyti:

S. L. A. Skyriaus Valdyba.

Tapkite mūsų nariais!

PEINADOS "ENRIQUE"

(HENRIKAS LUKASEVIČIUS)

Gražiausios ponios ir panelės savo plaukus garbanuoja, šukuoja ir dažo žinomame salone Peinados "ENRIQUE". O lietuvaitės į ten eina del to, kad šeiminkas yra lietuvis, pagelbininkės argentinietės. — Jeigu norite, kad Jūsų draugės Jums būtų dėkingos, paduokite joms šį adresą:

DOMINGUEZ 524 PIÑEYRO

A. MUŠKETAS

Lietuvis radio technikas

Monaco 4423 (altura Sanabria 2700)

Villa Devoto — Buenos Aires

Fabrikuoja radio aparatus nuo mažiausio iki didžiausio. Vietiniam pasiklausymui už 49 pesus, o kas nori girdėti Vokietiją, Prancūziją, Rusiją, Angliją ir Ispaniją — trumpųjų bangų aparatą pastatau už 89 pesus. Taipgi sutaisau ir atnaujinu visokios aparatus, o taipgi įvedu elektros instalacijas. Pirs negu kreipsitės kitur — pasiteiraukite čia.

Jeji nori būti apžiūrėtas gero gydytojo, kreipkis pas

Dr. A. Godel

KUR BOSI ASMENIAI JO PATIES PRIIMTAS.

Tikro ir greito gydymo specialistas

BLÉNORRAGIJA - TRIPERIS

Gydomas naujaisiais francūzų ir vokiečių metodais SIFILIS 606 - 914

Odos ir kraujo ligos

MOTERŲ LIGOS. Gimda ir nereguliarės menstruacijos. SPECIALISTAI šių ligų: ŠIRDIES, INKSTŲ, KEPENŲ SKRANDIES, NERVŲ, REUMATIZMO.

"X" Spinduliai. — Diatermija. — Analizis.

Lietuviams pirmas patarimas veltui

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 15 iki 20.

Calle Cangallo 1542. Buenos Aires

Degantių Laivu Nuo Vulkano Katastrofos

Ugniakalniui Mont Pelé išsiveržus, per 30 sekundžių žuvo 30.000 žmonių. Jūrų kapitono atsiminimai.

Senas, juodai įdegusių veidu ir žvarbaus vėjo užgrūdintu, galingu akių žvilgsniu jūrų kapitonas Reemanas, pūsdamas tirštus dūmų debes, papasakojo šurpią katastrofą:

Prieš 35 metus, 1902 m. gegužės 8 dieną (per šeštines) įvyko didžiausias vulkano išsiveržimas, kokį tik kada žmonėms teko pergyventi.

Per keliolika sekundžių, Mont Pelé išsiveržimas sunaikino visus žydnio St. Piere miesto gyventojus, palikdamas tarum sėklai — vos du žmones...

Martinique (Mažosios Antilės) salos ugniakalniui Mont Pelé jau 50 metų kantriai tylėjo: žmonės laikė jį užgesusiu. Kelių kilometrų jo šlaito atstu stovėjo salos sostinė St. Piere. 1902 metų balandžio mėn. pradžioje miesto gyventojai pradėjo nebesitikėdami dairytis į Mont Pelé kalną. Mat, kartą iš kraterio pasirodė maži balti dūmų debesėliai, o vėliau — ir juodas garų stulpas.

Gegužės 5 dieną iš kalno išsiveržė 7 metrų aukštumo ir arti kilometro ilgumo degantių lauvos srovė, pakeliui nušaudama nuo žemės paviršiaus cukraus fabriką su jame dirbusiais 200 darbininku.

Gegužės 6 ir 7 dienomis Mont Pelé laikėsi ramiau, ir todėl baisesios katastrofos išvakarėse net žinovai nematė St. Piere miestui pavojaus, įtikinėjami gyventojus ramiai pasilikti namuose.

Gegužės 8 dienos rytą prieš val. pasigirdo sprogimų kanonada, ir dangus apsidengė juodais ugningais debesimis, iš kurių krito ant miesto degantių pelenų kruša. Nieko neaplenkdamas, nie kur nesulaukdamas, pro langus, duris, stogus sienas ir lubas veržėsi degantys karštos oras, sudegindamas žmones ir visą kitą gyvybę. Žmonės, kentėdami baisesias kančias ir alsuodami ugninį orą, mirė kaip užnuodytos musės.

Nors šurpioji ir išgastingoji tragedija tęsėsi vos 30 sekundžių, iš St. Piere 30.000 gyventojų gyvi liko tik 2 žmonės, tai kalnys ir batsiuvis...

— Mano vedamas garlaisvis "Roddam" tuo laiku ką tik įplaukė į uostą. Mašinoms dar nenustojus veikti pasigirdo baisesio sprogimo trenksmas. Aš aiškiai nuo laivo mačiau, — kaip prasivėrė vienas kalno šonas ir iš jo išsiveržė juodas milžiniškas masės kamuolys ir riedėjo St. Piere link. Vaizdas buvo baisesis ir skrupulingai žiaurus.

— Och, slenka lyg katė prie pelės, — kažkuris jūrininkas tarstelėjo užpakaly.

Ir tikrai. Artėdamas prie miesto kamuolys kas sekundę didėjo, skėsdamasis lyg vėduoklė.

Nedaugiau vienai minutei praskinus nuo didžio sprogimo, kamuolio masės dalis, perlėkusi įlanką, pasiekė ir "Roddam". Laivas pašlijo į šoną, lyg milžiniškos rankos paliestas. Jei liūka būtų buvę atdari, jis būtų

buvęs nugramzdintas, kaip ir netoli stovėjusis kabotažo laivas. Aš šoktelėjau į jūrlapių patalpą ir paskui iš čia, per ugninių dulkių liūtų, pasiekiau laivo pirmąjį ir atkabinau nuo keltuvo inkarą. Man svyruojant atgal link komandos tiltelio, kas žingsnis krito degantių žarijų, padarydamos visame kūne velniškai skaudančias žaizdas. Mašinų skyrių įsakiau: "Pilnu garu atgal!" Laimė, kad antrasis ir tretysis inžinieriai, būdami apačioje, buvo likę nesužeisti.

Mano rankos buvo taip smarkiai apdegintos kad telegrafo rankeną teko stumdyti alkūne. Nei primojos, nei antrojo šturmano niekur nebemačiau. Įgulos vyrų taip pat stigo. Vienas jūrininkas man pranešė, kad 10 įgulos vyrų esą jau negyvi, o 17 kitų išsėkė į jūrą. Daugiau valandos mus siautė akla tamsa. Tik krante, užsidegę benzino bakai pasakydavo, kiek toli nuo kranto buvome nuplaukę.

Dulkės krito tirštai ir be atvangos, skverbamosios į akis, nosį ir visą kūną. Mintis, kad teks nuo tų prakeiktųjų dulkių užtrokšti, buvo baisesnė už nudegintų žaizdų skausmus ir išgąstingąjį karštį. Rodėsi, kad kas laiko užgniauzęs gerklę ir neleidžia kvėpuoti. Atsimenu, kad lyg be sąmonės aimanavau: "Ak, Dieve, kaip ilgai man tenka mirti".

Kai buvome išplaukę iš uosto, laivo denis buvo apdengtas 45 centimetrų storu pilkų pelenų sluoksniu. Pats laivas atrodė lyg kūrenama krosnis. Virvės, laiveliai ir kiti prietaisai degė šviesia liepsna. Reikėjo įtempti paskutines jėgas gaisrui užgesinti. Negyvieji ir mirties agonijoje besiraitę žmonės gulėjo ant denio.

Išskyrus vairininką, visus likusiuosius, dar pajėgiančius judėti, vyrus aš nusiunčiau į mašinų skyrių dirbti kūrkių darbo. Laivas turėjo lėkte lėkti, tačiau man atrodė, jog jis vos juda.

Klaiku buvo įsakinėti beveik mirštantiems ir skausmuose besiraitantiems jūrininkams, bet kitos išėties nebuvo. Ir jie liko klusnūs ligi paskutinio atodūso.

Slenkant laivui pro St. Piere miesto pokraštį, dulkių debesimis prasisklaidžius, dar pamačiau, kaip šimtai vyrų, moterų, vaikų lyg pamišėlių būriai lakstė, krite į lavą ir vieni kitus mindė. Baisesius karščio kankinami, jie šoko į jūrą, kuri virte virė raudonai žėruojančiu karščiu.

O koks atrodė "Roddam", kai pasiekė Liucijos uostą! 9 laivai tysojo baisesiai susirangę denyje; pirmasis inžinierius sėdėjo prie mašinų skyriaus durų, galvą laikydamas pakreipęs kiek į šoną ir nudegusias rankas kažkaip keistai sunarinęs ant kulšių. Jis buvo negyvas. Aplink girdėjosi širdį verią dejavimas vargšų jūrininkų, kuriuos ugnį nešą pečiai dar nespėjo paversti užgesusiais deglais.

(Iš H. B. T.).

ŠOKIMAS IŠ STRATOSFEROS

Žemyn galva iš 10 kilometrų aukščio.

SSSR parašiusis leit. Kaista novas pasakoja, kaip jis šoko iš stratosferos su parašiu:

— Kai lėktuvas pakilo nuo žemės, aš stebėjau deguonio aparatą. Vienas iš mano uždavinių buvo patikrinti šių aparatų veikimą, šokant iš stratosferos. Lėktuvas, valdomas lakūno Skitevo gerai kilo į viršų. Tik per kelias minutes mes jau pasiekėm 8.000 metrų aukščio.

Bet štai altimetras jau parodė 10.200. Aukštį registravo automatinis barografas. Kvėpavimas darėsi sunkesnis, nors aš naudojausi dviem deguoniniais aparatais ir pagreitintai kvėpavau lengvomis gaivinančiomis dujomis. Atsistojęs ant kojų, aš pajutau kažkokį nuovargį. Manydamas, kad mes esame jau pakankamai aukštai, aš paspaudžiau mygtuką: ties Skitevu išžižiebė balta lempuotė. Tai buvo sutartas ženklas: "Pasiruošk". Aš atsistočiau visu ūgiu, atsėdėu ant kabinos krašto ir daviau dar vieną ženklą. Po to aš mečiau žemyn galvą į rikuotą bedugnę. Trupučiai dar palūkęs, aš patraukiau parašutą atidaromąjį žiedą.

Stiprus sukrėtimas. Virš galvos išsiskleidė parašiuo gautuvas. Deguoninė kaukė stipriai laikėsi ant veido. Dujos ėjo lygiai, pakankamas jų kiekis. Taip ramiai aš leidžiausi apie 2.000 metrų, o po to staiga mane pradėjo mėtyti į šalis. Tas tęsėsi apie 20 minučių, ir tos minutės, reikia prisipažinti, man buvo daugiau varginančios, negu buvimas aukštumos riboje. Visas nusileidimas su išsiskleidusiu parašutu tęsėsi 27 minutes.

423-sis mano šokimas praėjo sėkmingai ir, kaip eksperimentas, davė daug nauja. Viena, jis parodė mūsų apsilvinkimo tinkamumą būti aukštuose reto oro sluoksniuose. Antra, mes įsitikinome, kad inž. Vasiljevo sukonstruoti deguonio aparatai puikiai veikia. Trečia, šokimas iš tokio aukščio įrodė, kad mūsų parašutai veikia be jokių trūkumų.

Taip pasakoja pats parašiusis Kaitanovas, kuris šiuo šokimu yra padaręs pasaulinį rekordą, nugalėdamas pats save beveik visu 1000 metrų, nes dabar nušoko nuo 9.800 metrų aukščio.

PASIŪMĖJE SOVIETŲ LIETUVIAI

Sovietų valdžia šiomis dienomis tris lietuvius apdovanojo pasiūmėjimo ženklais. Brigados vadas Pumpuras už ypatingus nuopelnus apsaugai pripažintas Sovietų Rusijos valstybės didvyriu ir apdovanotas Lenino ordinu. Leitenantas Kondratas ir puškarininkis Musteikis apdovanojami Raudonąja Žvaigžde.

— Kinijos Lietuvių Komitetas nuo 25-4-37 pasivadino Lietuvos Piliečių Draugija. Jos garbės pirm. yra S. Neniškis, pirm. J. Zabulaniš, sek. J. Kiriočikas. Rūstinė Šanghajuje.

Ar Jūsų nemėškiai Lietuvoje jau skaito "Argentinios Lietuvių Balsą"? Jei dar ne, tai siųskit Balsui penkinę, o jis Jūsų brangiuosius lankys kas savaitė.

SVETIMO NENORĖK — SAVO NEAPLEISK

Vėdu be išimties visų rūšių bylas Lietuvos teismuose ir pas žemės tvarkytojus. Ginčo, civilines, kriminalines, apsaugos, padalinimo, konkurso, įkaitinių skolų išdėstymo, vedybų ir globos.

Prašom kreiptis visi del dalių paieškojimo, išnuomavimo, pardavimo, įkeitimo, nuosavybės dokumentų gavimo reikalais ir panaš. Be to duodu teisiškų patarimų žodžiu ir per laiškus.

Viską atlieku skubiai, tiesioginiai su įstaigom, kas Tamstoms patikrina saugumą ir mažas išlaidas.

JONAS JANKONAS
Calle Galvan 2810, Villa Urquiza
(Alt. Bebedere 4799)

Juozas Kruminas

EILĖRAŠTIS

Linko vėtroj klevas, skūndės pušys vėjui,
Kad žaliuos dirvonuos vargas užderėjo.

Vieškeliai dulkėti, vieškeliai pageltę,
Atdūsiai artojų jums sunku pakelti.

Jums sunku sugerti ašaros į žvyrą,
Jeigu jos kasdien vis nuo skruostų byra.

Lekia pilkas vėjas, linksta eglės žalios,
Dengia pilkos milgos rudeninę šalį.

Krašte mano, krašte, sielvarte palūžęs,
Išlaikys prieš vėtrą topoliai ir pušys.

Sudrebės dar klevas, ims perkūnai griauti,
Tai artojai dalgiais sielvartą eis plauti.

Iš „Kultūros“.

SVEIKATOS SKYRIUS

VAIKŲ LIGOS NUO PERSALIMO

Susirgus kūdikiui — čiudint, kosint ir ilgesnį laiką turint karštį, reikia kreiptis į gydytoją, nes svarbu laiku nustatyti ligą ir tuoj pradėti tikrą gydymą. Plaučių uždegimą galima gydyti namie arba ligoninėje.

Plaučių ligų gydymas siekia: 1) aprūpinti ligonį grynu, švariu ir vėsiu oru, 2) sudaryti ligoniui kuo patogesnes sąlygas alsuoti, 3) susirgusiam organui, šiuo atveju plaučiams, suteikti kiek galima daugiau ramybės, 4) padėti prašalinti iš organizmo arba iš plaučių skreplius, gleives. Didžiausios reikšmės turi švarus ir vėsus oras. Sergas kūdikis net su aukšta temperatūra gali pasilikti atvira ore, balkone, arba jeigu bus kambarytai prie atdaro lango. Tai palengvina kūdikiui alsavimą ir suteikia jam miegą ir ramesnį poilsį. Oro vėsumas, ne tik jo grynumas padeda sveikti sergančiam kūdikiui. Geriau jį laikyti šaltame gryno oro kambary, negu blogai išvėdintame, nors ir prikuriantame. Todėl kambary kur guli ligonis, neturi telktis daug žmonių, nereikia tenai rūkyti, skalbti baltinius, juos džiovinti. Sumažinti alsavimo skausmus yra svarbu, nes nuo skausmų alsavimas darosi paviršutinis, trumpesnis oro apykaita sumažėja, plaučiuose se lieka ligos produktų ir liga užsitęsia. Šito viso siekiama stantant taures, garsvyčių vyniojimus, darant vonias ir kitom priemonėm, kurios stipriai sujaudina odą. Jos visos yra naudingos, kol nepadaro žaizdų ir kraujo išsipylymų; odos paraudimas nuramina skausmus ir veikia gydančiai. Šildomieji kompresai šiltu drėgnu oru, kurs apsupa krūtinę, nuramina skausmus. Vonios su apyplimais šaltu vandeniu taipogi gerai veikia — jos pagerina

alsavimą ir padeda atsikosėti.

Apie gydymą vaistais, kurie duodami širdies veikimui palaukyti, ligoniui nuraminti ir t. t. čionai nekalbėsime, nes tai gydytojo darbas ir kiekvienu atveju jis paskirs tai, kas bus reikalinga. Čia svarbu nurodyti kuo motina gali padėti sergančiam kūdikiui. Jei nėra gailestingosios sesers arba prityrusios slaugytojos, tai motinai tenka atlikti visas ar dalį jų pareigų. Motinai gali būti gydytojo pavesta uždėti garsvyčių arba šildomuosius kompresus 1 arba 2 kartu dienoje, maudyti paprastoj vonioj arba su perpylimu šaltu vandeniu, panešioti kūdikį ant rankų, kad geriau alsuotų; prižiūrėti, kad oras kambary būtų išvėdintas, ne laikyt ligonio tvankiame ore, išbaiminti, kad tas gali pabloginti ligą. Kad ir atrodė keista iš pirmo sykiu, bet šaltas oras, kurio anksčiau visi bijodavo ir vengdavo kaip ligos priežasties, dabar pripažintas kaip viena iš gydymo priemonių prie plaučių uždegimo; sunkiai sergantieji kūdikiai, dūstantieji ir mėlynuojantieji, išnešti į šaltą orą ima ramiai alsuoti ir pagerėja. Pami neįau tai ne dėl to, kad pačios motinos nešty sergančius kūdikius į šaltą orą, bet tam, kad gydytojai nurodžius, darytų tai be baimės ir nerodytų pasipriešinimo.

Maistas ligos metu, jeigu kūdikis nenustojo apetito, galima duoti tas pats, tik reikia padidinti tam kieky duoti vaisių sunkos (vitaminai) iki 50 ir daugiau gramų per dieną; apelsino sunkos, citrinos ir morkų sunkos mišinys turi labai geros įtakos ligos eigai. Vyresnio amžiaus vaikams maistas turi būti lengvai virškinamas; be vaisių ir jų sunkų, reikia duoti daržovių ir daug gerti vandens.

Dr. V. Tercijonas.

Cia. Internacional de Viajes San Martín 56 - Buenos Aires

Pigiausios laivakortės išvykimui ir giminių atsikvietimui pasiduoda Tarptautinėje Kelionių Kompanijoje. Taip pat parduodame laivakortes išsimokėjimui 6, 10 ir 15-kai mėnesių.

J. SUDNIUS & D. REALE

Savo fabrike išmokina važinėti autu, paruošia mekanikus, padeda surasti tarnybas savo mokiniams.

CALLE RIO NEGRO 3960 BUENOS AIRES
U. T. 61 — Corrales — 1524

MODERNIŠKĄ VISŲ LIGŲ KLINIKA

BENDROJI KLINIKA: Vidurinės ligos. Širdis. Plaučiai. Kepenos. Pilvas. Nervai. Galvos skundėjimai. Reumatizmas. Gemorojos. PLAUCIŲ LIGOS: Kosulys aštrus ir kroniškas bronchitas. Astma. Plevritas ir kitoki susirgimai plaučiais pas mus galutinai išgydomi. Bendras nusilpimas — stoka apetito, menkėjimas (svorio netekimas) praeina visiškai, kas pas mus gydosi.

VENRINĖS LIGOS: TRIPERIS gydomas greit ir be skausmo naujaisiais metodais. SIFILIS: 600—914. Odos ir kraujo ligos.

MOTERIMS ATSKIROS PATALPOS.

Patarimai \$ 3. Mėnesinis abonenas nuo \$ 10 į mėnesį. Priėmimo valandos nuo 9 val. iki 12 ir nuo 15 iki 21 v. Sekmad. nuo 9 iki 12 val.

Kalbama: rusiškai ir vokiškai.

Medicinos paslaptys griežtai išlaikomos.

Suipacha 28

Buenos Aires

Instituto Médico Lima

Direktorius: Dr. BARTOLOME BOSIO

SVEIKATOS APSAUGAI APSILANKYK PAS GYDYTOJĄ. Ypatin-gas gydymas abiejų lyčių SLAPTŲ ligų. (Rezervuoti kabinetai) VENERINĖS LIGOS: Blenoragija, prostata, išsiplėtimai. Ištyrimas ar gerai išgydytas. SIFILIS, ODA, PLAUKŲ KRITIMAS, LYTINĖ IMPOTENCIJA. ANALIZAI: Wassermann ir Kahn. Šlapumas, seilės, kraujas, GENERALINĖ KLINIKA: Pilvelis, viduriai, širdis, plaučiai, kepenys, reumatizmas, nervų ligos. HEMOROIDES IR KITOS LIGOS. MOTERŲ LIGOS: Matriz, reakcija neštumo. MEDIKALIŠKA ELEKTRIZACIJA: Diatermija, spinduliai ultravioletiniai, elektrocoaguliacija, radiografijos. GERKLĖ, NOSIS, AUSYS. Prižiūri ir operuoja Instituto gydytojų personalas. Skubus ir geras gydymas ekonomiškais kainomis išsimokėjimui, mokant po \$ 3.— savaitei.

Pirmas apžiūrėjimas lietuviams nemokamas.

Priėmimas nuo 9 iki 12, ir nuo 15 iki 20 val.

U. T. 23 - B. Orden - 5240.

Lima 1909 (oeste)

Mokslo uždavinys ir tikslas — ne tikai skelbti ir aiškinti įvairias gamtos paslaptis, nustatinėti to ar kito dar nesuprantamo žmonių reiškinio priežastis, bet ir ieškoti būdų bei priemonių, kuriomis būtų galima žmogaus gyvenimą padaryti galimai lengvesnį, smagesnį, malonesnį. Žodžiu, mokslas turi ne tikai teoretinių žinių dauginimo ir kaupimo tikslą, bet ir tų žinių taikymą praktikoje t. y. turi utilitarinį tikslą. Šiam tikslui mokslo jau nemažai pasidarbavo. Elektra, radio, kino, aviacija — tas viskas išrasta ir sukurtas tam, kad žmogus, gyvendamas, juo smagiai jaustųsi. Bet mokslas nesitenkina tuo, kas yra, ir laboratorijose, mokslininkų kabinetuose nuolat ir be paliovos galvojama vis apie naujus ir žmogui dar daugiau patogumų ir malonumų žadančius išradimus, patobulinimus ir t. p. Įdomu gi kokius konkrečius uždavinius mokslas stato sau šiandien?

Į šį klausimą dalinį atsakymą duoda Pensilvanijos universiteto (Jungtinės Amerikos Valstijose) profesorius Tindalis Frankas, neseniai paskelbęs įdomų mokslo darbų šimtmečio plano projektą. Pagal Franko projektą artimiausiojo šimtmečio bėgyje mokslas turės išspręsti šias

12 problemų:

1. Prailginimas vidutinio žmogaus amžiaus iki 100 metų. (Dabar vid. žm. amžius — 60 m.)
2. Suradimas būdo greit ir radikaliai gydyti vėžį, venerines (lyties) ir visas kitas nepagydomas ar sunkiai išgydomas ligas.
3. Kelionė aplink pasaulį per 24 valandas be jokių pavojų keliaujančiam.
4. Taupus elektros energijos tiekimas bevieliu būdu.
6. Išvystymas masinės gamybos radio siųstuvų bei priimtuvų, o taip pat televizijos (vaizdų perdavimo ir priėmimo) aparatų nedidesnių už kišeninį laikrodį.
7. Kelionė į mėnulį tarplanelinio susisiekiimo priemonėmis.
8. Pagaminimas dirbtinės šviesos, tolygios saulės šviesai.
9. Naturalinio maisto (koks dabar vartojamas) pakeitimas cheminiu maistu.
10. Moterų grožio iki gilesi natvės išsaugojimas.
11. Pagaminimas spalvotų ir reljefinių filmų, kurios teiktų žiūrovams pilną tikrovės iliuziją.
12. Suradimas organizmą jaudinančių, bet sveikatai nekenksmingų priemonių, kurios sukeltų žmoguje naujų, niekad nepatirtų malonumų pojūčius.

Štai, apie kokius gražius ir naujingus dalykus galvojama mok-

ŠIŲ IR ATEINANČIŲ LAIKŲ MOKSLO IR TECHNIKOS ĮDOMYBĖS

MOKSLINIS ŠIMTMEČIO PLANAS ŽMOGAUS GYVENIMUI PAGERTINTI

slininkų kabinetuose. Argi gyvenimas nepasidarys daug įdomesnis ir malonesnis, jei mokslui pavyks gerai ir laimingai šias problemas išspręsti?!

Bet mokslas, be šių dvylikos, turi visą eilę dar kitokių ir, gal būt, net aktualesnių, svarbesnių problemų, kurias reikia spręsti ne ryt, ne po šimto metų, o tuojau, šiandien pat. Viena tokių svarbiausių problemų yra:

Naujų energijos šaltinių suradimo problema.

Gyvenama mašinų amžius. Mašina mus perveža iš vietos į vietą, mašina siuva mums rūbus, kepa duoną, spausdina laikraštį ir gamina mums daugybę dalykų bei reikmenų, be kurių mes negalime apsieiti nei vienos dienos, nei vienos valandos. Mašina, pagaliau, gamina elektrą, kuri verčia sukintis kitas mašinas, teikia mums šviesą ir daugybę kitų patogumų. Iš dienos dienos vis daugiau ir daugiau gyvenimo sričių mechanizuojama, pavadama aptarnauti mašinomis. Todėl visai nesunku įsivaizduoti, kokia katastrofa ištiktų pasaulį jei vieną gražią dieną sustotų visos mašinos.

Nutrūktų susisiekiimas. Paliautų vaikščiojė traukiniai, lakstę automobiliai, lėktuvai, plaukioję garlaiviai. Nustotų veikusias radio stotys, nebegautume naujų laikraščių, nežinotume, kas dedasi pasaulyje. Miestus, ypač didesnius, ištiktų badas ir ligų epidemijos, kaimuose žmonės turėtų grįžti prie medinių arklų. Sugriūtų visos žmonių ekonominis gyvenimas.

Štai, kas būtų, jei mašinos tikrai sustotų. O tas visai lengvai galėtų atsitikti, jei išsibaigtų šaltiniai tos jėgos, kuri varo ir suka mašinas. O energijos šaltiniai šiandien yra kuras: malkos, anglis, durpės ir nafta. Bet tie šaltiniai nėra neriboti. Mokslininkai apskaičiavo, kad pasaulinės anglių atsargos gali užtekti dviem šimtams metų, naftos — vos trisdešimčiai — keturiasdešimčiai metų, miško — taip pat tik kokiai keturiasdešimčiai metų, viso kuro atsargos — trim šimtams, maždaug, metų. Atrodo, kad iki katastrofos dar toli ir sielotis dar peranksti, bet mokslas ne vien šios dienos rūpesčiais gyvena ir jis jau šiandien ima galvoti apie tai, kuo pakeisti anglis, malkas ir naftą. Tai yra ieškojimas naujų energijos šaltinių, kuriuos būtų galima užkinkyti į mašinų varymą ir sukimo darbą tada, kai

pasibaigs visos dabartinės kuro atsargos.

Kadaise, o dar dabar kai kurie į fantastiką linkę neva mokslininkai stengėsi ir tebesistengia sugalvoti "perpetuum mobile" — tokią mašiną, kuri suktyti pati, niekieno nevaroma. Aišku, jei tokią mašiną pavyktų sugalvoti, tai problema būtų išspręsta ir tada iš viso jokių energijos šaltinių nereikėtų: mašinos pačios suktyti, nereikalaujamos jokios jas varo mos jėgos. Bet visa nelaimė, kad tokios mašinos niekam niekad nepavyks išgalvoti. Tai yra tik tuščios ir bergždžios fantazierių svajonės. Iš nieko nieko neatsiranda. Be priežasties negali sukintis nė mašina. O ta priežastimi tegali būti jėga, ne kokio fantastinė ir antgamtinė, bet reali jėga, kuri tą mašiną varytų. Šian dien tą jėgą sudaro kuras. Jam išsibaigus turi būti surasti kiti tos jėgos šaltiniai. Taigi, naujų energijos šaltinių suradimo problema tebėra ir palieka aktuali.

Kur tų šaltinių ieškoti? Aišku, niekur kitur, kaip tik pačioje gamtoje.

Vėjas, vanduo ir saulė — neišsenkamas energijos šaltinis, reikia tik mokėti šias jėgas pajungti ir išnaudoti žmogaus reikams. Svarbiausia, kad šios jėgos pastovios ir neišsibaigs, kol sukysis pati žemė.

Vėją ir vandenį žmonės jau senai išmoko išnaudoti. Jau prieš tūkstančius metų jūras raižė būriniai laivai, kuriuos stūmė vėjas, kai buvo išrastas ratas — vanduo įkinkytas sukty malūną. O pastarujuoju laiku žmonės išmoko jau ir saulę panaudoti mašinoms varyti.

Mokslo jau yra išspręsta ir nustatyta, kad jei tam tikros veidrodžių sistemos pagelba surinkti nedideliame plote saulės spindulius, tai jų energijos visiškai užtenka tam, kad iki reikiamo laipsnio įkaitinti garo katilą. Pavyzdžiui, jei surinkti į vieną vietą saulės spindulius, kurie krinta 13.000 kv. kilometrų plote, tai galima gauti elektros energijos tiek, kiek jos dabar visame pasaulyje pagaminama anglių pagalba.

Kalifornijoje jau trisdešimt su viršum metų, kaip veikia keletas tokių saulės variklių. Kol kas jie dar nedideli. Vienas jų — tai veidrodinis skydas, kurio diametras siekia 10 metrų. Skydą sudaro 1788 dideli veidrodžiai. Laikrodžio mechanizmo pagelba skydas visą laiką sukasi pagal saulę. Jis pradeda veikti, saulei vos

tik užtekėjus. Jo susemti saulės spinduliai gamina šilumą, kuri kaitina 670 litrų talpos garo katilą. Jau po valandos po saulės užtekėjimo katilas verda ir duoda garą, kurio spaudimo jėga siekia 12 atmosferų. Garas verčia sukintis 15 arklų jėgų mašiną.

Nėra jokių techniškių kliūčių pastatyti tokių variklių daugiau ir didesnių, bet kol kas, deja, juos tegalima statyti tik šiltuose kraštuose, arčiau pusiaujo, kur saulės spinduliai krinta statmenai ir duoda daugiau kaitros. Yra projektas pastatyti vieną didelį ir galingą, saulės variklį Sacharos dykumoje, Afrikoje, kurio pagaminamos energijos užtektų, jei ne visam, tai bent žymiai daliai pasaulio, bet kol kas technika dar neturi galimybių šitokį uždavinį praktiškai atlikti, nors teoretiškai tai visai galima. Tačiau nėra jokios abejonės, kad ilgai nei bus įvykdoma ir praktiškai.

Bet, naujų energijos šaltinių beišskant, galvojama labiau ir platesniu mastu išnaudoti ir tuos šaltinius, kuriais gana plačiai naudojamas jau ir dabar. Pirmoji — vėją ir vandenį.

Yra keletas įdomių projektų, kurių vieną — antrą nors trumpai čia nupasakosime.

Vienas projektas tūlo prancūzų išradėjo Diubo, tai projektas pagaminti dirbtinį vėją.

Projekto principu glūdi uždavinys pašalinti tuos nepatogumus, kurie kyla technikoje dėl natūralaus vėjo nepastovumo. Tai jis pučia iš šiaurės, tai — iš pietų arba visai nepučia. O technikai reikia tokio vėjo, kuris pūstų nuolat ir į vieną pusę arba viena ir ta pačia kryptimi. Diubo sugalvojimo būdas, kaip tokį vėją pagaminti. Būdas visiškai paprastas, paremtas paprasčiausiais fizikos dėsniais. Iš meteorologijos žinoma, kad vėjas kyla dėl skirtumo, kurį sudaro nevienodos oro slėgimas. Oras iš aukšto slėgimo srities visada veržiasi į sritį žemo slėgimo ir taip pasigamina vėjas. O jūros lygyje oro slėgimas visada aukštesnis, nekaip viršuje, sakysim kokio 1000 metrų aukštumoje, kur ir temperatūra žymiai žemesnė, nekaip žemės paviršiuje. Diubo siūlo pastatyti Sacharos dykumoje didelį, viso kilometro aukštumo vamzdį, kuris jungtų aukšto slėgimo ir aukšto temperatūros sritį (žemės paviršiuje) su sritimi žemo slėgimo ir žemos temperatūros (1000 metrų aukštumoje). Apatinio vamzdžio galas būtų platus ir turėtų didelio vožtuvo pavidalą, padarytas vi-

sas iš stiklo, kaip oranžerija. Stiklinį vožtuvą nuolat kaitintų saulės spinduliai, nuo kurių išliktų po vožtuvu oras, o, išlėjęs, jis didelė jėga veržtųsi pro vamzdį viršun ir gamintų vėją, kuris pūstų 200 klm, greičiu per valandą. Viršutiniame vamzdžio gale būtų pastatytos vėjo turbinos, kurios suktyti, varytų mašinas ir gamintų elektros energiją.

Dar įdomesnis projektas, tai projektas užtvėnti Viduržemio jūrą.

Viduržemio jūrą vakaruose jungia su Atlanto vandenynu siauras, 29 klm. pločio Gibraltarų sąsiauris, šiaurės rytuose su Juodąja jūra — toks pat neplatus Dardanelų sąsiauris. Viduržemio jūra, kaip žinome iš geografijos, yra pietuose. Saulė ten smarkiai kaitina, todėl iš viduržemio jūros išgaruoja labai daug vandens. Kasmet nemažiau 400.000 kub. kilometru. Jei vandens atsarga nebūtų nuolat papildoma iš Atlanto ir Juodosios jūros, tai Viduržemio jūros lygis kasmet kristų ant pusantro metro ir taip kristų, kristų, kol jūra visai išsektų ir pavirstų sausuma. Ir štai vienas mokytas ekonomistas (įdomu, kad visai ne technikas) pasiūlė drąsų planą — užtvėnti Viduržemio jūrą iš abiejų galų, pastatyti užtvankas Gibraltar ir Dardanelų sąsiauriuose. Kai jūros lygis dėl to nukristų, tada galima būtų paleisti vandenį iš Atlanto vandenyno, bet jau taip, kad jis netekėtų be naudos, o sukty milžiniškas turbinas hidroelektrinės stoties, kuri būtų pastatyta Gibraltare ir kuri gamintų elektros energiją daugiau kaip pusė visos Vakarų Europos.

Projektas naudingas ir šių dienų technikos priemonėmis nesunkiai įvykdomas. Gelžbetoninę 29 klm. ilgio užtvanką pastatyti galima. Giliausioji vietoj jos aukštis siektų 320 metrų. Kad atlaikyti vandens spaudimą, dugne ji turėtų pasantro klm. pločio, viršuje užtektų 50 metrų. Tas viskas įvykdoma, o vis dėlto projektą įgyvendinimui yra labai daug kliūčių. Kliūtys, mat, štai kokios. Kad stotis galėtų veikti ir pagamintų tiek energijos, kiek numa toma, o numatoma, kad ji gamins 120 milijonų kilovatų, tai reikia, kad jūros lygis būtų nuleistas dviem šimtais metrų žemiau dabartinio lygio.

Nuleidus jūros lygį, iškilis dugnas, atsiras naujos sausumos ir nemažai, net 660.000 kv. kilometrų. Tai yra teritorija didesnė už tą, kokią, užima dabar Prancūzija. Visai išnyks Adrijos jūra. Sardinijos sala susijungs su Kor-

(Nukelta į 7-tą pusl.)

Upton Sinclair

Provokatorius

(Romanas)

(50)

Miriamos Jankovič nebuvo namie. Jis rado jos motiną labai susijaudinusią, nes Miriama sužinojusi, kad suimtieji kalėjime kankinti. Ji nuvykusi į „Liaudies tarybos“ biurą raginti, kad radikalai griebtųsi greitos akcijos prieš tokius nežmoniškumus. Piteris irgi nuėjo į tą biurą. Ten jis rado apie dvidešimt penkis raudonuosius ir pacifistus, kurie visi buvo nepaprastai sujudinti ir įsiutę. Miriama vaikščiojo po kambarį ir tiesiog laužė savo rankas. Ji atrodo taip, tarytum ji visą dieną būtų verkusi. Piteris ėmė įtarti, kad Mak Kormikas ir Miriama vienas kitą myli. Jis pasiteiravo. Esą, Makas buvęs įstumtas į „kaurymę“, o Hendersoną po „tardymo“ nugabėję į ligoninę.

Mergina ėmė pasakoti smulkmenas. Piteris baisėjosi, nes jis gerai prisiminė „trečio laipsnio“ tardymo pasekmes. Jis visiškai nebandė jos raminti; po kambarį vaikščiojo drauge su Miriama ir pasakojo, koks, jausmas apimęs žmogų, kai ima laužti pirštus, kai apsikama alkūnė. Jis pasakojo, kaip drėgna ir baisu esą kiaurymėje. Tokiu būdu jis kituose klausytojuose kėlė neapykantą policijai ir tikėjosi, kad sujudinti raudonieji ką nors darys, kaip to Mak Givnėjus norėjo. Kodėl nepulti kalėjimo ir kodėl neišlaisvinti kalinių?

Mažoji Ada Rūt pareiškė, kad tai būtų nesąmonė. Esą daugių daugiausia reikia nueiti su vėliavomis prie kalėjimo ir padaryti protesto demonstraciją prieš kankinimus žmonių, kurie neprisi-pažino kalti esą. Aišku, policija tokią demonstraciją tuoj užpulsianti, gal būt, įsikišianti ir minia. Gal, būt, kai kas ir gerokai nukentėsias, bet ką nors daryti reikia, Donaldas Gordonas pareiškė, kad tai nieko gero neduos. Vienas dalykas, kas juos bauginas, tai esą streikas. Esą reikia pasiūsti telegramą visai socialistinei spaudai, reikia rin-

kti pinigų ir per tris dienas suruošti masinį mitingą, o paskiau kreiptis į visas žmones, ir, jei galima, suorganizuoti generalinį streiką.

Piteris truputį nusivylęs išėjo iš susirinkimo ir grįžo pas Mak Givnėjų. Jis jam pranešė, kas buvo aptarta susirinkime. Bet Mak Givnėjus manė, kad viskas esą puikiausioj tvarkoj. Jis jau žinąs, kaip jis su tais žmonėmis apsidirbsias. Paskiau jis pranešė Piteriui tiesiog sensacingą naujieną. Piteris, tur būt, jau skaitęs laikraštyje žinias apie vokiečių šnipus, bet į tą dalyką neatkreipęs rimto dėmesio. Karas jau seniai tęsėsi. Piteris niekumet nematęs vokiečių pinigų, apie kuriuos tiek daug kalbama. Raudonieji esą nepaprastai neturtingi ir kiekvienas nutraukias skatiką nuo savo nosies, kad surinktų pinigų propagandos reikams. Bet dabar Mak Givnėjus visiškai rimtai tvirtino, kad American-City esąs kaizerio agentas!

Vyriausybė šį agentą jau beveik įviliojusi į savo tinklą, bet Mak Givnėjus noris, kad dar prieš suimant šį agentą, jis darbininkų judėjimui duotų pinigų.

Piteriui nebuvo reikalo aiškinti apie šio plano svarbumą. Jeigu policija galėsianti įrodyti, kad agitacija už Mak Kormiką varoma vokiečių pinigais, tai publika pateisis kiekvieną policijos žingsnį. Ar Piteris negalys suminėti Mak Givnėjui nors vokiečių socialisto, kuris leistųsi įkalbamas susitikti su kaizerio agentu ir paprašyti jo, kad tas duotų pinigų įvykdyti generalinį streiką American-City? Esą dabar keletas fabriku perstatomi ir toliau gaminsią amuniciją. Priešui būtų labai svarbu, kad streikas tose dirbtuvėse būtų įvykdytas. Gafėjus agentai jau seniai bandė, bet nesekmingai, įkalbėti vokiečių agentus, kad jie duotų pinigų Gubernijos gynybos komitetui. Bet dabar esanti kur kas geresnė proga.

Piteris prisiminė draugą Afelį, kuris buvo vienas iš radikaliausių socialistų, o taipogi ir aistringiausias pacifistas. Afelis dirbo pas vieną kepeją, kurio veidas buvo miltinai baltas, kaip ir ta tešla,

kurią jis minkė. Bet tas pats veidas tuoj parausdavo, kai Afelis išeidavo kalbėti susirinkime prieš socialpatrijotus, kurie padeda Anglijai užgrobti pusę pasaulio. Mak Givnėjus pasakė, kad jis tuoj ką nors pasiūsiąs pas Afelį, kad jam pasiūlytų susitikti su kaizerio agentu. Piteris pasiūlė pats nueiti, bet žiūrkiatsnaps su tuo nesutiko. Piteris esąs perdaug svarbus asmuo ir jokių būdu negalys užsitraukti Afelio įtarimo.

PENKIASDEŠIMT ŠEŠTAS SKYRIUS.

Tą patį vakarą turėjo būti ir masinis mitingas. „Times“ laikraštyje kažkas parašė vedamąjį, kuriame reikalavo uždrausti susirinkimą. Vedamasis buvo užvardintas: „Šalin raudonąsias vėliavas!“, ir Piteris nesuprato, kaip grynakraujis, šimtaprocentinis amerikietis visa tai gali ramiai skaityti, nesigriebęs atatinamo veiksmo prieš raudonuosius.

Tą nuomonę Piteris pasakė ir Mak Givnėjui, kuris atsakė:

—Ką nors mes jau darysime. Tik palaukite truputį.

Ir tikrai. Po pietų laikraščiai skelbė žinią, kad American-City burmistras salės savininkams pranešęs, kad jie būsią atsakingi už visas kurstančias kalbas ir pastabas, kurios įvyksiančios susirinkimo metu salėje. Be to, jis piliečiams uždraudęs rinktis gatvėje. Prie salės būsianti policija, kuri dabosianti tvarkos ir įstatymų. Todėl savininkai atsisakė išnuomoti salę kairiesiems. Piteris nubėgo į „Liaudies tarybos“ biurą ir ten rado didžiausį triukšmą. Socialistai visokiais būdais stengėsi surast salę susirinkimui. Laiks nuo laiko Piteris ėjo į telefono būdelę ir kalbėjosi su Mak Givnėju, kuris savo keliu pranešinėjo Gafėjui. Gafėjus vėl savo keliu kalbėjosi su Prekybos rūmų sekretoriumi. Šis telefonu išsaulkinėjo namų savininkus, kuriems buvo pagrasinta banko direktoriaus vardu, kur tie namai buvo įskolinti, arba pagrasinta filarmonijos orkestro vardu, kuris toje ar kitoje salėje grieždavo per koncertus.

(b. d.)

Korespondencijos

KAIP BRENDŲ KOOPERACIJOS IDEJA URUGVAJAUS LIETUVIUOSE

Montevideo. — Lygiai prieš penkis metus prasidėjo Montevideo lietuvių darbininkų pasitarimai savo kooperatyvo steigimo klausimu. Taigi visą penkmetį ieškota išeities ekonominiams stiprinimui ir apsigynimui. Susirinkimų protokolai ir įstatai archyvuose.

Siemet Cerros lietuviams pasiūmus praktiško kooperatinio darbo iniciatyvos, ir ta iniciatyvą parėmus Casabó ir Montevideo lietuviams, įkurta U. L. K. B-vė "Vienybė", kuri jau turi atidariusi, kaip "A. L. Balso" skaitytojams žinoma, valgomųjų produktų krautuvę ir barą.

Jeigu tatai būtų realizuota prieš 5 metus, tad dabar jau kooperatyvas turėtų nuosavus namus ir stambų kapitalą, iš kurio turėtų naudoti visi kooperatyvo nariai, kaip kad tatai yra kitose tautose.

Truputį keista, kad nebūdami biznieriškai ne davatkos, tuli draugai ir progresuojantį kooperatyvą darbą žiūri "skersomis..."

Visos kultūringos tautos turi visokių kooperatyvų. Aš esu tokios nuomonės:

Būkime mes komunistais, socialistais ar kitokiais, bet būkime ir lietuviams, pažangiesiems lietuviams. Visos pažangiosios srovės turėtų sudaryt ekonominių ir kultūrinį vienetą, sujungiant visas pažangiasias vietas lietuvių organizacijos ir bendrai neprovokuojant vieni kitų, dirbti visiems naudingą darbą.

Lietuviais reikia būti ne tam kad litininkams katutes ploti, bet tam, kad reikale vieni kitiems galėtume padėti.

Man tenka aplankyti lietuvius Urugvajaus ligoninėse. Tų mūsų brolių ligonių niekuomet neaplan ko kitataučiai, bet vien tik lietuvių. Tai dar vienas argumentas del ko mes privalome būti tuo, kas esame. Susijungę visuomet būsime stipresni ir kaip tokius mus pagerbs ir kitos tautos.

Daugelis lietuvių kito akyje balkio nemato, o lietuviu akis krapšto šapelį ieškodamas. Pas kita loša redoblonus ir jų barų nepraleidžia. Sakau, yra įvairių gamybos ir vartojimo kooperatyvų, stipriai išbujojusių. Net valstybės gamina počius ir pardavinėja alkoholi. Valstybės! Na, o kooperatyvas, jeigu tarp kita ir anuos produktus parduoda, tai jau negarai, nes tai lietuvių kooperatyvas. Aš neproteguoju alkoholiui: mano nuomone, tegul tie ką vistiek geria, tegul neina kitur, kur svetimtaučiai dar juos apiplėšia ir taip toliau. "Vienybė" pagrindas ne alkoholyje, bet kūrime maisto produktų krautuvės, jos plėtime ir bendrai kooperatyvo stiprinime. Kada bus kooperatyvas stipresnis ekonomiška, tada visiems nariams bendromis jėgomis sukurtus, platesnei visuomenei akcijomis prisidėjus, galėsime padaryti dar labai didelius dalykus, savą išdirbystę ir tada lietuviu kooperatininko ranka, paduodama savo obroliai nelemės metu, bus dar stipresnė.

Vieton blaškymosi po svetimuosius, visi pažangieji Urugvajaus lietuvių stokime nariais Urugvajaus lietuvių darbininkų Kooperatyvą "Vienybė", o tape nariais, sustiprinsime ją ir tuomi patys stiprėsimė. O kuomet būsime stiprūs ekonominiai, tuomet ir mūsų žodis bus stipresnis, reiki-

kšmingesnis, nes dabartinėje kapitalistinėje galdynėje daugelis mūsų ir kilniausių idealų visiškai negalime realizuoti vien del materialinio mūsų nepajėgumo.

Taigi "Vienybė" ir vienybėn visi!

Alytaus Dzūkas.

LIETUVIŲ SPORTO KLŪBO VAKARAS

L. S. K. padedant Liaudies Teatrui, Draugijai "Lietuva", Susivienijimui Liet. Arg., Lietuvių Centrai, spaudos organams: "Argentino Lietuvos Balsui", "Momentui", "Išvien" ir "Svyturiui" rengia š. m. Rugsėjo 18 dieną (šeštadienį) salione "Castilla", Av. Velez Sarsfield 240 (Cap.) didžiulį vakarą. "Liaudies Teatro" ir "Vilties" teatro bendradarbių jėgomis scenoje statoma 4 veiksnių komedija - komedija "Inteligentai", be to koncertinė ir sportinė dalys. "Inteligentai" yra labai įdomi komedija, vaizduojanti mūsų "inteligentų" gyvenimą.

Tad visi jau esame, taigi norintieji būti "inteligentais" ne užmirškite pamatyti šios puikios komedijos, iš ko galėsite pasimokinti ir prisijuokti iki ašarų. Vakaro programa prasidės lygiai 21 val ir baigsis lygiai 24 val. Po programos tęsis šokiai prie puikios muzikos iki 4 val. ryto. Įnaga bendra 1 pezas.

L. S. K. Valdyba

AUKOS

Tumo Vaižganto Mokyklės Rūmų Statybai.

Sulyg aukų lapo Nr. 1 aukavo: Po \$ 10.00: I. Norvaiša, P. Pažemys, VI. Lukaševičius. Po \$ 5.00: J. Pogoreckis, I. Paškevičius, K. Bukys, J. Gailiūnas. Po \$ 2.00: O. Rasteniė, A. Zabulevičienė, St. Letukas J. Lukošius, M. Mildažytė, D. Maurelio, P. Labanavičius. Po \$ 1.00: X.X., B. Silvanavičius, P. Zalubas, K. Sabalis.

Aukų lapas Nr. 2: A. Atutienė \$ 15.00. Po \$ 10.00: K. Liaudanskis, St. Reminienė, J. Burbas, J. Plačiauskas \$ 5.00. Po \$ 1.00: V. Jasėnas, V. Jakubauskas.

Aukų lapas Nr. 3: A. Matulis \$ 5.00: Po \$ 1.00: J. Digys, J. Salyks, K. Žebrys, K. Čupaila, VI. Valentinas.

Viso \$ 130.00. Su anksčiau paskelbtomis aukomis viso surinkta \$ 596.20.

Čia skelbiamas aukas rinko J. Grefčius, V. Jakubauskienė, Z. Atutienė, J. Skrandžius, A. Augaitis - Balsys, B. Silvanavičius ir V. V. Nalivaika.

Visiems prisidėjusiems prie kultūrinio židinio — TVLMRSF. vardu reiškiu nuoširdžią padėką.

V. V. Nalivaika.
fondo pirmininkas.

KORDOBOJ LABAI GRAŽU

Cosquin. — Šiame Kordobos provincijos miestelyje labai graži gamta ir sveikas klimatas. Bendrai, visoje Kordobos provincijoje labai gražu. Pet lietuvių čia sunku sutikti. Tiesa, drg. K. Ražaitis pas mane buvo atvykęs pasisvečiuoti. Sutikau dar porą "A. L. Balso" skaitytojų. Visi gyvena neblogo.

Skaičiau "A. L. Balse", kad sugrįžęs iš U. S. A. susirgo drg. J. Skeberdis. Ta žinia mane labai sujaudino. Linkiu greito pasveikimo.

J. Anelauskas.

SUSIZAVĖJO URUGVAJAUS LIETUVIAIS

Argentino lietuviams pažįstamas Alizas Auželis, kuris, del negalėjimo sunkaus darbo dirbti per sužeidimą, tapo Pietų Amerikos lietuvių knygnešiu.

Savo laiškuose Auželis iš Montevideo rašo, kad, apart ligoninės lankymo, jis jau aplankė kelis Urugvajaus lietuvių šeimynų, palankumu jo misijai tapo sužavėtas. Visi nusiperka knygy, tuomi jį palaikydami, o taigpi prenumeruojasi "A. L. Balso". Pirmiausia per Auželį prenumeratas sumokėjo ponia Olga Filipavičienė, draugai Antanas Zebraitis, Jurgis Šiaučūnas, Antanas Sakalauskas, Juozas Vepšaitis.

Auželis rašo, kad jis žada aplankyti visas žymesnes Urugvajaus lietuvių šeimynas. Bet kadangi jam sunku vaikščioti, tai jis labai prašo, kad norintieji per jį užsimokėti prenumeratas ir gailintieji nurodyti knygy ir laikraštį įvertinančių lietuvių šeimynų adresus, malonėtų susikombinuoti per Ituzaingo 1261, Montevideo.

Urugvajaus lietuvių amatninkai, verslininkai ir prekybininkai prašomi paduoti savo firmų skelbimus "A. L. Balso" kalendoriui 1938 metų per Alizą Auželį dabar, nes kalendorius baigiamas ruošti ir tuoj bus pradėtas spausdinti.

ATVIRAS LAIŠKAS VISUOMENEI

Aš žemiau pasirašiusis Domininkas Navickas šiuomi persergs čiu Argentinose lietuvius ir lietuviutes nuo Jono Staškausko ir nuo jo "draugės" Basės Kiršinaitės, kurie bendrai susitarę vilioja pinigus iš lietuvių darbininkų.

Apie metus laiko aš susipažinau su Base Kiršinaite, atvykusia iš Urugvajaus į Bs. Aires. Vedybų pretekstu ji iš manęs išviliojo apie tris šimtus pezų. Paskiau aš patyriau, kad jos patarejas yra tulas Jonas Staškauskas, kuris keli metai su lietuviutėmis neprideramai elgiasi: ketina vesti i vilioja iš jų sunkiai uždirbamus pinigus, o taigpi per jas vilioja ir iš tų lietuvių, kurie su jo aukomis susipažįsta.

Tuo reikau aš esu parašęs laiška "Išvienui", bet jis, nežine kokiais sumetimais slepia tų asmenų pavardes, ne edamas lošti dvi veidre: puola, sako atsaukt negalima, atsaukia ir vėl puola.

Visa aukščiau pasakyta aš tvirtinu savo parašu.

(—) Domininkas Navickas.

RADIO APARATAI

Modelis 1699, abiem elektros srovėm, rezistencija garantuota: sugedus pataisau nemokamai. Kas pas mane nusiperka radio aparatą, tas neklysta, o kad napaklysti, tai štai čia mano radio dirbtuvės adresas:

LADISLAO GEDAMINSCO
Santo Tome 4437 - Bs. Aires

Geležinkelių Grioviuose Miršta Lietuviai

Vladas Balčius tragiškoje padėtyje išmestas į Midland geležinkelio griovį.

Gyvenimo kovoje suklupęs, praradęs sveikatą ir darbą Merkinės valsčiaus lietuvis darbininkas Vladas Balčius, apie 42 metų amžiaus, namų savininkų 9.9.37 tapo išmestas į geležinkelio griovį. Išbadėjęs, išblyškęs, apžėles, nuplyšęs, parazitų edamas, sąmonės nustojęs...

Tai taip yra šelpiami ir "kolonizuojami" mūsų broliai lietuvių. O pašalpinės lėšos iš Lietuvos nenustoja plaukusios tinginių ir kailiamainių ulionei, badu miršančiųjų mūsų brolių ligonių sąskaiton. Kur eina pašalpinės lėšas suryjantis Matas Šalčius su savo "Išvienu" ir prie jo beišildancia kompanija?

Ligoninėse, Naujame uoste ir sąslavynuose vaitoja gyvenimo tragedijos palaužti lietuvių darbininkai. Nė vieno kasnio duonos jie iš pašalpinėjų lėšų negauna, nes jas suryja kailiamainiški ponai dykaduoniai, o nelaimių prislėgtus savo brolius darbininkus pati Argentinose lietuvių visuomenė prakaitu uždirbamais centavais šelpia, gydo, laidoja...

"A. L. Balse" nuolatos mes šiuo klausimu kalbame, eiles faktą patiekdami, apeliuodami į sužvėrėjusių lėšų dorotojų sąžinę. Šį kartą primename tragišką lietuviu darbininko Vlodo Balčiaus padėti, kuris nuo 1928 m. gyvena Argentinijoje. Dirbo Kordoboje ir laukuose, kol buvo sveikas.

Griovyje prie Midland geležinkelio, ties gatve Atuel 800 aukštumoje, tarp Ancasta ir Grito de Asencio, Parque da los Patricios Bs. Aires vaitoja iš būto išmestas sergantis lietuvis darbininkas Vladas Balčius. Geraširdžiai lietuvių jam padarė užtvary iš skardos gabalų ir maitina jį. Lietuviai darbininkai jį gina nuo išdykusių gatvės vaikų, kurie akmenimis svaido į tą pašalpinis sukolonizuotą mūsų brolių...

Kaiminystėje su šeimynomis gyvenanti pavyzdingi lietuvių darbininkai Balys Lukaševičius (Atuel 779) ir Balys Milinavičius (Grito de Asencio 3137) 14.9.37 atvyko "A. L. Balso" Redakcijon pasitarti Balčiaus gelbėjimo reikalui. "A. L. Balso" leidėjas Pr. Ožinskas nuvyko vieton, nufotografavo. Susirinko ir daugiau lietuvių kaimynų. Pagalios nutarta kreiptis į Lietuvių Centrą, kad apgyvendinti nelaimigąjį Villa Lugane, aprengt, maitint, gydyt, kad atsigavęs galėtų grįžt sveiku žmonių tarpan.

Pirmutinę pagelbą nelaimigajam suteikė: Balys Milinavičius, paaukodamas viršutines kelnes, švarką ir trikotą. Apatinių baltinių nupirkimui aukavo: B. Lukaševičius ir Kast. Mikėnas po 40 c., P. Žiezys, A. Stravinskas ir Liūdas X. po 30 c., P. Vilkinis 50 c., Br. Davainienė su sesute \$ 1.00.

Milinavičiui ir Lukaševičiui atsilankius "A. L. Balso" Redakcijon tapo parašyti du aukų lapai ir Pr. Ožinskas paaukavo \$ 2.00.

15-9-37 vėl lankėsi "A. L. Balso" Redakcijoj du minėtieji draugai ir Kast. Mikėnas. Jau surinkta aukų \$ 31.60. Gerb. A. Kairys savo autu ligonį atvežė Lietuvių Centran 14-9-37, nes Konsulatas juo rūpintis atsisakė.

DAUG U. S. A. LIETUVIŲ NETEKS DARBO

J. V. kongresas nutarė, kad viešuose darbuose, kuriuos finansuoja valdžia bedarbių pagelbai, pirmenybė turi būti duodama piliečiams. Nepiliečiai gali but suteiktas uždarbis tikait tuomet, kai yra aprupinti darbai visi bedarbiai piliečiai, kurie tinka ir nori dirbti.

Dabar pranešama, kad šitas kongreso nusistatymas bus pravestas WPA darbuose Illinois valstijos. Sakoma, kad to rezultate neteksią uždarbio 5.200 nepiliečių Chicagoje ir kitose vietose šios valstijos ribose.

Visoje Illinois valstijoje Works Progress administracija duoda uždarbį 120.000 žmonių. Iš to skaičiaus 52.000 gyvena Cook kaunteje (Chicagoje ir priemiesčiuose).

Nepiliečių šalinimas iš WPA darbų pra skaudus smugis ateiviams. Norintieji nuo jo apsisaugoti privalo be atidėliojimo, jei tik galima, išsiimti pilietines popieras. Tie ateiviai, kurie buvo gavę pirmąsias popieras iki šių metų birželio mėn. 29 d., irgi nebus šalinami iš WPA darbų, jeigu nebus perdaug apkapotos išlaidos tiems darbam.

Kaip žinoma, Illinois valstijoje gyvena daugybė lietuvių, kuriuos šis, "Naujiene" aprašomas U. S. A. administracijos patvarkymas skaudžiai liečia.

VIENTELIS JURIDINIS BIURAS

vadovaujamas diplomuotų teisininkų atlieka: Visus teismų reikalus Argentinose, Lieuvos, Lenkijos ir kitų žaliu teismuose. Sutarke prekybinius, civilius ir kt. reikalus. Padeda sužeidus darbe.

Rašome prašymus, darome visokius dokumentus, vertimus, kontraktus ispanų ir kitose kalbose. Išieskome palikimus, darome testamentus. Turime korespondentus ir įgaliotinius Vilniaus krašte ir kitose Europos dalyse.

Juridiniai patarimai atsilankius asmeniškai teikiami visiškai veltui; patarimai laiškais suteikiami po to, kuomet klausėjas įmoka 5 pesus korespondencijos išlaidoms.

Adresuokite: ESTUDIO JURIDICO "ESLAVO"
c. LAVALLE 1362, Depto. 11. — Buenos Aires
Darbo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 15 iki 19 val.

SKUBUMAS GREITUMAS UZTIKRINIMAS SAUGUMAS

VISI MOKINASI DAINUOTI

konservatorijoje, kurioje prieinamos sąlygos ir mokytojauja prof. Peña, A. Lichniakėvičius - Levickis, garsaus artisto F. Myšugos ir kompozitoriaus M. V. Lysenko mokinyas.

GREITAS BALSO NUSTATYMAS

BALSO TRŪKUMŲ PAŠALINIMAS
Visiškai nauji, čia dar niekam nežinomi metodai, duodanti geriausius rezultatus, o ne nusivylimą. Del sąlygų neatidėliodami kreipkitės šiuo adresu:

c. Cangallo 1911 — Buenos Aires
(U. T. 47 - CUYO - 5524)

PIRMA LIETUVIŲ KLINIKA BOKO

SUMODERNINUS INSTITUTŲ IR ATIDARIUS
CHIRURGINIŲ SKYRIŲ, SILOME MŪŠŲ PATARNAVIMA
CHIRURGINES OPERACIJOS DAROMOS PIGIAI

Venerinės ligos: Blenorragija ir jos komplikacijos. Sifilis (606-914) impotencija. Gydoma pigiai. — Oda. Ache, egzema, ulceris. Kvėpavimas: Džiova, asma, kroniškas bronchitės. Širdies ligos Viduriniai virškinimas: Gydomi profesoriaus Paul iš Vienos. — Ginekologija: Neštumo diagnozas gimdymai, matriz. — Hemorroides. — Gerklė, nosis, ausys. — Laboratorija analizavimui kraujo, šlapumo, etc. Supranta lietuviškai.

X SPINDULIAI — ULTRAVIOLETINIAI — DIATERMIJA
INFRARAUDONI

Prėmimas: PATARIMAI \$ 3.—
Nuo 10—12 ir 15—21 Trečiad. ir šeštad. su
Šventėmis 10 iki 12 šiuo skelbimu veltui.

ALMIRANTE BROWN 1039

Vietos Lietuvių Gyvenimas

VISUOMENĖ PAREMĖ SUSIVIENYJIMIEČIŲ DARBĄ

Pereitą šeštadienį, 11-9-37, Pi-neiros salione "La Perla" Susi-vienyimas Lietuvių Argentinoje suruošė vakarą nelaimės patiktos Mikėnų šeimos naudai. Susirin-ko virš 300 gražios lietuvių publi-kos. S. L. A. Centro sekretorius A. Šiaudvytis savo gražioje kal-boje palietė jau 23 metai S. L. A. dirbamą labdaringą ir kultu-rinį darbą ir dėkojo publikai už skaitlingą atsilankymą.

Publikoje girdėjosi užgyrimas be pašalpų gyvuojančioms orga-nizacijoms ir spaudai, sykiu pas-merkiant pašalpių lėšų doroto-jus provokaciniams tikslams ir kolonijos vieningumo ardymui.

Linksmą programą scenoje iš-pildė Kazio Valičkos ir Stasio Ma-jausko improvizuota komedija. Abu artistai savo roles atliko la-bai gerai.

Bronė Navikaitė padeklamavo „Myliu Lietuvai“ ir ispaniš-ko eilutes. Ją publika taipgi suti-ko ir palydėjo aplodismentais.

Zinomas baleto mokinys Enri-kas Černiauskas sužavėjo publi-ką „Jūrininkų šoku“ ir jo arti-stiškai išpildomą „Kazačioką“.

Liaudies Teatro orkestrui grie-žiant jaunimas šoko iki 4 v. ry-to.

Už pasidarbavimą laike pa-rengimo padėka priklauso Serei-kai, Urbaičiui, Navikui, Ribikau-skui, Kriščiūnui ir kitiems susi-vienyjimiečiams.

Malonų įspudį darė skaitlin-gas čiagimių lietuvių dalyvavi-mas šiame rengime. S. L. A. veteranas Šutins matėsi su uni-formuotu savo sūnumi Jonu Šu-tiniu garbingai atliekančiu kari-nę tarnybą Argentinos kariuome-nėje, 10-me Kavalerijos Regi-mente, Campo de Mayo. Malonu, kada Argentinos armijos karys puikiai kalba lietuviškai. Tatai pridera nuo tėvų teikiamo išau-klėjimo. Pastebėtina, kad did-žiūmos susivienyjimiečių čia gi-musieji sūnūs ir dukros gražiai kalba lietuviškai.

Sekandame "A. L. Balso" nu-meryje paskelbime šio parengi-mo apyskaitą, iš kurios patirs vi-suomenė, kad be jokių pašalpų gyvuojantis S. L. A. išmokėjimus iš savo išdo šiuo parengimu padi-dino daugiau negu šimtu pezų la-bdaringam darbui.

VIESNIA IŠ LIETUVOS

Laivu "General Osorio" 15.9.-37 atvyko iš Lietuvos (Svedasų, Rokiškio) panelė Marija Paršo-nytė, mūsų bedradarė poetės Šešupės - Švenčionienės sesutė. "A. L. Balso" leidėjo sutikta ir einant pp. Švenčionių instrukci-jomis apsisitojo "A. L. Balso" na-muose.

Nors iš lietuvių ji tik viena tuo laivu atvyko, bet kelionė buvusi labai gera. Pasislėjusi keletą die-nų panelė Paršonytė vyks į Co-modoro Rivadavia, kur jos švo-geris p. Juozas Švenčionis yra darbu vedėjas Valstybinėje Ar-gentinijos Petróleo Kompanijoje — Yacimientos Petroliferos Fis-cales.

DRAUGIJA "LIETUVA" IŠKIL-MINGAI MINĖS SAVO 11 ME-TŲ GYVAVIMO SUKAKTUVES

D-ja "Lietuva" šiame sezone ruošiasi prie savo sukaktuvių pa-rengimo. Prie šio parengimo tiek draugijos nariai tiek teatras "Vil-tis" ruošiasi su dideliu entuziaz-mu ir deda visas pastangas, kad šis vakaras būtų tikrai nepapras-tas.

T. "Viltis" jau senas laikas kaip repetuoja begalo juokingą trijų veiksmų komediją "Farma-azonai". Veikiančių asmenų jame yra net 12: 6 moterys ir 6 vyrai. Visų roles yra labai sunkios, bet jau yra padaryta nemažai repe-tycijų ir visi aktoriai ruošiasi su dideliu pasiryžimu atvažduoti—sukurti tipus, kokius yra patie-kęs autorius. Tėkima, kad t. "Vil-tis" šį kartą pasirodys tikrai me-niška.

Manau, kad gerbiami tautie-čiai parems d-jos "Lietuva" ir t. "Viltis" dirbamą jau senas lai-kas mūsų kolonijoje, rimtą sa-vyšalpos ir kultūros darbą, savo skaitlingu atsilankymu į šį ne-paprastą spektaklį, kuris ivyks šių m. spalį 2 d. šeštadienį. 21 val. t. "José Verdi".

St. Gondras.

CHORISČIŲ LENKTYNĖS

Dainų mokytojo drg. J. Želio-nio vadovaujamo "A. L. Balso" choro dainininkės nutarė išmokti extra dainų. Šį sekmadienį, 19.9.-37, 15:30 val. visos choristės ren-kasi repeticijoms "A. L. Balso" Redakcijoje. Plastikės renkasė ten pat lygiai 14 val.

Kadangi chore didėja vyrų skaičius, tai ir dainininkės nuta-rė mobilizuotis ir šį sekmadienį vienos repetuoti, o po linksmo padainavimo vykti "A. L. Balso" popietinį "José Verdi".

SVEIKAS PATARIMAS

Pereitą sekmadienį, 12.9.37 buvusiam ALKF. būte skaitė pa-skaitą iš Brazilijos atvykęs p. St. Vancevičius. Kada paskaitą ki-čiam svečiui rengė kiti kitame sa-lione, susirinko virš pusės tūkst-čio žmonių, bet šį kartą nei de-šimto nuosimčio ano skaičiaus ne-buvo, nors įžanga buvo nemoka-ma. Bet čia jau ne p. Vancevi-čiaus kaltė, kuris tolerantiškai papasakojo veik tą patį, ką pa-sakė savo interview vienam laik-raščiui.

Ten pat kalbėjo p. Ignas Jac-kevičius, kuris patarė iš pašal-pų gyvenantiems negriaut kitų su-kūrto darbo kolonijoje. Ne sve-čiui, bet rengėjams patarė išeit "devintą klasę", t. y. pabandyt patiems užsidirbti duoną ir nus-šluosčius prakitą pradėt kalbėt apie visuomenės reikalus. Igno Jackevičiaus (kuris priklauso ren-gėjų kolonizacijos komisijai) kalba padarė didelio įspūdžio, del kurios svečias šalčius viešai atsiprašė svečiū Vancevičių. Mat kartūs teisybės žodžiai kai kam emė ir nepatiko...

Rep. J. — Jonas Kiskelis — vilnietis ir Juozas Počesiūnas — pabūzie-tis, prašomi atsiliiepti "A. L. Bal-so" Redakcijon.

SUSITIKS LIETUVOS JAUNI-MAS SU MUMIS

Sekantis "A. L. Balso" popie-tis įvyksta "José Verdi" teatre šį sekmadienį, 19-9-37. Jis bus labai skaitlingas, kadangi pane-lės galės įeiti su nemokamu ku-ponu, kuris telpa šiame „Arg. L. Balso“ numeryje. Šokimas grieš "Lyra". Pradžia 3 v. p. p., įžanga \$0.70.

Šiame popietyje dalyvaus ke-liolika vyrų ir panelių tik šį mė-nesį atvykusių iš Lietuvos. Taigi visiems bus proga gyvu žodžiu iš-girsti įdomybių iš samanotų ba-kužių šalies.

KNYGOS IR PAVEIKSLAI IŠ LIETUVOS

"A. L. Balsas" nupirko knygų iš U. S. A. ir Lietuvos knygų lei-dyklų, kurios tik ką atėjo Argenti-non. Taipgi gautos fotografijos atviručių formoje: Lietuvos vai-zdai, spalvuoti pasveikinimai su šventėmis, etc.

Šį sekmadienį, 19.9.37 bus ga-lima viso to nusipirkti "José Ver-di" teatre, prie literatūros stalo, laike "A. L. Balso" popiečio.

Šio popiečio proga taipgi yra patogi proga užsiprenumeruoti "A. L. Balsa" bei sumokėti pasi-baigusias prenumeratas, sutau-pant laiką ir važinėjimo išlaidas.

LANKESI REDAKCIJOJE

Pereitą antradienį, 14.9.37, "Argentinos Lietuvių Balso" Re-dakcija aplankė sostinėje vie-šintis "Rinconada" dvaro savini-nkas p. Jurgis Tuchius, 26 metus gyvenantis Argentinoje.

Su gerb. svečiu maloniai pasikalbėta. Ta proga jis papasakojo apie lietuvių gyvenimą Patagoni-joje, kurių ten yra apie 400 ir visi puikiai gyvuoja. Taipgi pa-sakė savo nuomonę apie Bs. Aires lietuvių koloniją, kurią jam te-ko idomiau pažinti. Kitą metą p. Tuchius mano aplankyti savo gimtinę Kupiškio valsčiuje.

Susipažinęs su "A. L. Balso" darbu p. Tuchius pasakė: — Dangeli Patagonijos lietu-vių lanko "Argentinos Lietuvių Balsas", o mane lai jis lankys amžinai.

Ir čia pat taip apmokėjo, kad jį "A. L. Balsas" visuomet ir vi-sur lankys.

Vykdamas į Comodoro Rivada-via p. Tuchius nori nuvežti iš ten paeinantį pilietį Zukelį, kuriam ten būti yra labai svarbus reika-las. Kas žino Zukelio adresą, ma-lonėkite pranešti "A. L. Balso" Redakcijai.

— Gene Birūnaitė, 8 metų am-žiaus, gyvenanti su savo tėveliais Alsinoje, 10-9-37 ruošdamosi prie pirmos komunijos (rodydama baltą suknelę kaimynėms) parpu-olė ir nusilaužė rankutę.

GRAŽU, MADNA IR PIGU

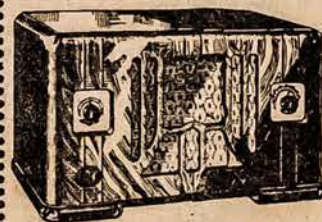
Kostiumas su dve-jomis kelnėmis nuo \$ 66.00

Pigiausia ir gra-žiausia vyriškus rubus siuva žino-mas siuvėjas

EMILIO SINKAS Cochabamba 3444 Buenos Aires

Parsiduoda Radio

Garantuotos gamybos radio a-paratus pigiausia parduoda: LUIS KROMPALCAS Av. San Martin 4650 - Bs. As.

Drg. J. Želionio vadovaujamas "Argentinos Lietuvių Balso" choras, kuris ruošiasi Spalių 9-tosios minėjimui "José Verdi" teatre.

PASTO DEZUJE

Gauti ir šią savaitę persiųsti laišakai: Antanui Mačiulajičiui, Klemensui Šidlauskui. Kostui Čelkiui, Domicieli Gurskaitėi, Alfonsui Karosevičiui, Adomui Rudėnui, Feliksui Teute r i u i (laikršč.), Jonui A. Kiliui (žur-nal.).

Redakcijoje randasi: Juozui Gasiunui, Vladui Stun-skui, Jonui Bendoriui, Zigmui Valeikai, Juozui Bakučiui, Onai Ruseckaitėi, Adomui Ziniui, Vin-čui Žekevičiui, Jonui Acui, Zeno-nui Juchnevič, Jonui Krivic-kiui.

— Brolių Remeikų siuvyklos dalininkas, drg. Jurgis Remeikis, (Rosetti 268, Piñeiro) jau dvi sa-vaits sunkiai serga kepenų li-ga. Gydytojai lanko namuose.

— Drg. Pranas Stiklius, 4 me-tus dirbęs šoferiu dideliame dva-re prie Bahía Blanca, 13.9.37 nuyko pas brolių Joną Stiklių į Pergamino. Viešėdamas Bs. Ai-res porą dienų praleido "A. L. Balso" namuose. Pereitą sekmadienį susipažino su "A. L. Bal-so" choru ir susižavėjo lietuviš-ku dainų repeticijomis, nes, lietu-vių kalbos jau 5 metai nebuvo girdėjęs. Ypač jam buvo malonu matyti, kad lietuviškame chore dainuoja ir Argentinoje gimę lietuviai ir lietuvaitės.

— "A. L. Balso" chore, nuo pat jo įsikurimo, dainuoja pane-lės Ona ir Monika Preikšaitės ir drg. Albinas Preikša. Pereitą sekmadienį įstojo chorąn ir dra-guė dainavo tik ką iš Lietuvos at-vykusis drg. Klemensas Preikša. Tai labai malonus ir tikrai retas atsitikimas, kad užsienių lietu-vių chore dainuotų keturi bro-liai!

— Panelė Bonesa Runimaitė 12.9.37 susižiedavo su drg. Bole-siu Anelasku iš Quilmes. Iškil-mės įvyko ponu Runimų namuo-se, Amenabar 1922, Bs. Aires, dalyvaujant susižiedavusių gim-nėms ir draugams.

— Matas Juodviršis, Argenti-noje gimes, keletą metų dirbęs Lietuvos Pasiuntinybėje Bs. Ai-res mieste, išvyko Lietuvon. Jo šeima kol kas pasiliko Argenti-noje.

— Reikalingi keli staliai bal-dų dirbimui. Sąlygos geros. Krei-

ptis Brolių Skrandžių baldų fab-rikan: Salcedo 2831, Bs. Aires. — Vincas Norkaitis, dirbantis Polio fabrike, atidarė valgomų-ju produktų krautuvę Mercado Flor, Puesto 6, gatvėje Donato Alvarez 657, Bs. Aires. Krautu-ve atduoja ponis Norkaitienė. — Andrius Jurėnas pasistatė nuosavus namus Villa Lugane ir nuo 5.9.37 į juos persikraustė gyventi. Taigi Villa Lugane lie-tuviškų pastogių skaičius didė-ja ir vis didesnis lietuvių skai-čius pasiluosuoja nuo nuomos mokėjimo.

— Dail. Jono Rimšos ir jo dvie-jų paveikslų "Madre con su hijo" "Un hermoso paisaje del Altiplano" fotografijos tilpo "Caras y Caretas" žurnale 11.9.37, jo pa-rodos Witcomb galerijoje pasi-baigimo proga. Nors paroda bu-vo boliviškų motyvų, bet visur žymima, kad railininkas Jonas Rimša yra lietuvis.

(Atkelta nuo 5-to pusl.)

sikos sala, Sicilija su Italija. Visa tai naujai atsiradusi žemė, iš jū-ro's dugno iškilusi teritorija bus labai derlinga, jeje bus galima apgyvendinti penkiasdešimtis mi-lijonų žmonių, nereiks emigruoti į užjūrius. Rodos tik džiaugtis to-kiom gražiom perspektyvom rei-kėtų ir skubintis kuogreičiausiai projektą gyvendinti. Bet susiskal-džiusi valtybėmis ir daugumoj savanaudžių kapitalistų valdoma Europa projekto bijo. Itali-jos kaimynai bijo, kad tada tri-gubai padidės jos teritorija ir ga-lingumas. Prancūzų pirkliai bi-jo, kad tada dabartiniai Prancū-zijos uostai prie Viduržemio jū-ros atsidsurs toli nuo kranto ir neteks savo dabartinės reikšmės. Tas tikrai taip būs, o jie to ne-nori. Be to, nuogastaujama, kad gali-mo karo metu Gibraltaro už-tvanka galinti būti kieno išsp-rgdinta ir paskandinta visa nau-joji teritorija, kurioj jau gali bū-ti įsikūrę miestai, žmonės. Ir tai šis, nors ir labai žmonijai ir jos progresui naudingas projektas negali būti šiandien įgyvendin-tas. Atrodo, kad jis galės būti realizuotas tik tuomet, kada iš-nyks karo pavojai ir kada visoje Europoje bus įgyvendinta vie-na santvarka. P. Kž.

"ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS" PARENGIMŲ

Kuponas Nr. 12

Kiekviena "Argentinos Lietuvių Balso" skaitytoja išsi-kirpusi šį kuponą ir pristatiusi jį "José Verdi" teatro kason — Almirante Brown 736 — šį sekmadienį, 19-9-37, turi teisę nemokamai įeiti "A. L. Balso" popietinį.

Vardas, pavardė: .....

Adresas: .....

PASTABA: Neužpildžius negalioja.

Dra. Adela Schuster de Itzcovich

CHIRURGE DENTISTE

Blombavimas porcelana, auksu ir pla-tina. Sudėjimas dantų pigiomis kaino-mis. Silpnų dantų pagydymo ir susti-prinimo specialybė. 30 metų profesio-nalės praktikos.

CORRIENTES 2791, 1-er piso, dep. I. U. T. 47 - Cuyo - 2494

DÉ MÉSIO!

SLAVIŠKA FOTOGRAFIJA Foto Art "SAVA"

išpildo geriausius paiky-bos ir fotografijos dar-bus, pigiausiomis kaino-mis. Be jokių kompromi-sų vyksta fotografuoti į namus.

SAN MARTIN 606 U. T. 31 - Retiro - 5440 Buenos Aires.

RECUERDE IMI INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL

BLENNORRAGIA SIFILIS Y DEMAS VENEREAS

PLAZA CONSTITUCION BRASIL 923

Pigiausia Kelionė

į KAUNĄ
per KIEL kanalą
galima parvažiuoti laivais

G.A.L.

GDYNIA AMERICA
LINEAS
DE NAVEGACION S. A.

Sekantis išplaukimas iš

Buenos Aires

s/s "Pulaski"

Rugsėjo 16 d., 1937

Pigu-

Kainos be kompetencijos

Patogu-

kabinos 2 asmenims

Valgis-

sveikas ir skanus.

Atstovas:

BANCO POLACO

P. K. O.

TUCUMAN 466

CORRIENTES 2700

Laivakortės išvykimui ir giminui atsikvietimui pasiduoda

BANKUOSE IR TURIZMO AGENTUROSE

SIUVIMO AKADEMIJA

Anelė Zacharuskaitė, sav.
Ventana 3872, N. Pompeya
Siuvimo ir kirpimo mokytoja, 14 metų dirbusi Prancūzijoje, priima mokines patogiomis sąlygomis. Nebrangiai pasiūva kostiumus, paltus ir sukneles.

LIETUVIŠKAS
RESTORANAS

"PANDĖLYS"

J. & V. KRISIŪNAI,
sav.

Uspallata 2099. Bs. Aires
Pirmos rūšies valgiai ir gėrimai. Kainos pigios. Erdvios patalpos ir radio muzika. Visus kviečiame užteiti ir persitikrinti.

Asmenų ieškojimas

PIGIAI PARDUODU NAMA

Del susidėjusių aplinkybių pigiai parduodu namą. Kas norėtų, galėtų pirkti su krautuve. Namas murinis: salė del krautuves ir kambarys gyvenimui. Kreiptis kiekvieną dieną. Castañón 1265 (Av. Trabajo y Varela), — Aleksas Valys. (365-68)

EDUARDO SADAUNINKAS

savo kamionu dastato į namus lietuvišką duoną, silkes, rusišką degtinę ir kitus maisto produktus: Sarratea 2125 — Valentin Alsina. U. T. 24 - 8139.

KAS TURITE GRAFĄ MONTEKRISTO?

Turime po kelias knygas 2, 3, ir 4-to tomų Grafo Montekristo. Stingančius toms keičiame ir atliekamus parduodame. Komplektų sudarymo reikalu prašome kreiptis "A. L. Balsas" Redakcijon.

Pirkdami Knygas:

romanus, mokslinius, istorinius, poezijos literatūros veikalus kreipkitės "Argentino Lietuvos Balsas" Administracijon, Independencia 2706. Perskaitytas knygas priimame kai po mokestį už prenumeratą ir keičiame naujomis.

Dr. SCHAVELSON

Ligoninės Muniz kilinikos vedėjas, priima asmeniškai savo klinikoj. — Gydo vidurių ir moterų ligas. Akių, ausų, gerklių ir nosies. — Kraujo, šlapinimosi ir lyties organus. — Peršvietimas rentgeno spinduliais ir determija. Kalba rusiškai ir lenkiškai. — Priima nuo 14 iki 16 ir nuo 20 iki 21 val. kasdien. Sekmadieniais nuo 8 iki 9 val. ryto. PUEYREDON 936, Bs. Aires

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS KONTRAKTAI —

PRASŪMAI — VERTIMAI

rašomi
Redakcijoje
INDEPENDENCIA 2706
Buenos Aires
U. T. 45 - Loria - 1018

Klausiant patarimo laišku, atsakymui reikalinga pridėti pašto markę už 30 centavų ir adresuot sekanti:

"ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS"
CASILLA DE CORREO 303,
Buenos Aires

Pirma Lietuviška Šoferių Akademija

Iteikia Federalinės Sostinės ir Provincijos registro knygutę be sumokėjimo iš anksto ir be studijavimo trafiko knygutę (guias) ir veltui suteikia darbą savo mokiniams, kurie to pageidauja.

PILNAS KURSAS \$ 50.
U. T. 21 - 0265

Calle VIEYTES 1789 (PUENTE BARRACAS) Bs. Aires.

LAIVAKORTE

LIETUVA

IR ATSIKVIETIMUI

IS TEN

PIGIAUSIOMIS

KAINOMIS

PARDUODA

TIK

PARDUODA

TIK

PARDUODA

TIK

PARDUODA

TIK

PARDUODA

TIK

PARDUODA

TIK

PARDUODA

TIK

C^o CENTRAL EUROPEA

« SCHIFFSAGENTUR »

469-SAN MARTIN-469 BUENOS AIRES

Lietuvis Fotografas

GAONA 1376

U. T. 59 - Paternal - 2130

NAUJAUSIOS MADOS

Puikūs paltai, dailūs kostiumai ir elegantiškos suknelės gražiausia siuvama tik pas

Modistę Danutę

c. Estados Unidos 1080 — Buenos Aires

Lietuviškas

VIESBUTIS

Norinti švaresnia ir pigiausia gyventi dieną, savaitę, mėnesį ar metą — apsisioja ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSU NAMUOSE Independencia 2706, Buenos Aires. U. T. 45 - 1018.

REIKALAUKIT MEDAUS!

Bityno "Lituanica" medus yra žinomas visoje Argentinoje kaip geriausias. Kilogramas pasiduoda po \$ 1.00. Pareikalavus nemažiau 5 kg. dastatome į namus. Reikalaukite pečiame bityne pas B. PETRAUSKĄ, MADARIAGA 6606, VILLA LUGANO, ARBA PAS DALININKĄ Bs. Aires miesto centre: A. BANDYS, COCHABAMBA 2942. Patys valgykite ir kitiems patarkite valgyti "Lituanicos" medų.

Rosario lietuvių dėmesiu!

DAKTARAS E. LEVINAS

Kalba lietuviškai

Diplomuotas Argentinoje ir Vokietijoje gydytojas, specialistas moterų ir vyrų ligų.

Gydymas moderniškas ir nebrangus; ištyrimas su X spinduliais.

c. Mitre 923, Telefon: 3670

Rosario

SMŪLKŪS SKELBIMAI

LIETUVOS KONSULATAS URUGVAJUJE

B. Artigas 1410, Montevideo
Priėmimo valandos nuo 13 iki 14, išskiriant šeštadienius ir švenčių dienas.

LIETUVIŠKA "PIZZERIA"

Jokūbas Sprogis, savininkas
c. Rivero 300. Bs. Aires
U. T. 71 - 8400
Galima valgyti vietoje ir užsisakyti į namus "pizza", "faina", "pasta frola", "empanadas", etc.

Marta Jankauskienė

Diplomuota Modistė
Av. San Martin 4650, Bs. Aires

NORITE BŪTI SVEIKAS ?

Rūkykite gilzes
1000 št. gil. "Morvitan" \$ 3.80
1000 št. gil. "Solali" \$ 3.50
Ruk. popiera "Solali" tuz. \$ 0.90
TABOKA, KOSMETIKA ir RASOMIEJI DALYKAI
Pareikalavus siunčiame provincijon paštu. Reikalaukite šiuo adresu:
Leškevičius — Tarasiukas
Alem 1138, Reconquista 1025
U. T. 31-8324; Bs. Aires.

ANILINA "COLIBRI"

Kiekvienas perkantis didelę dėžutę dažų "Colibri", gauna dovanų didelį naują Argentinijos Respublikos ŽEMELAPI.

Dr. A. Krichmar

DENTISTAS - CHIRURGAS

Skelbiu Avellanedos ir Piñeiros lietuvių žiniai, kad gatvėje Galicia 814, (kampas Rivadavia) randasi dantų gydymo konsultorija, kurioje atliekamas gerai darbas, pigiomis kainomis. Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

LIETUVOS PASIUNTINYS

Cerrito 1493

Priima nuo 10—12 ir nuo 14—16 val. šeštad. iki 12 v.

JONAS KRISCIŪNAS,

mūrinių namų statytojas:

Tabaré 6971, V. Lugano, Bs. As.

JUSTINAS VAIČIŪNAS

Priima nuo 10—12 ir nuo 14—16 val. šeštad. iki 12 v.

JONAS KRISCIŪNAS,

mūrinių namų statytojas:

Tabaré 6971, V. Lugano, Bs. As.

JUSTINAS VAIČIŪNAS

Priima nuo 10—12 ir nuo 14—16 val. šeštad. iki 12 v.

JONAS KRISCIŪNAS,

mūrinių namų statytojas:

Tabaré 6971, V. Lugano, Bs. As.

JUSTINAS VAIČIŪNAS

Priima nuo 10—12 ir nuo 14—16 val. šeštad. iki 12 v.

JONAS KRISCIŪNAS,

mūrinių namų statytojas:

Tabaré 6971, V. Lugano, Bs. As.

JUSTINAS VAIČIŪNAS

Priima nuo 10—12 ir nuo 14—16 val. šeštad. iki 12 v.

JONAS KRISCIŪNAS,

mūrinių namų statytojas:

Tabaré 6971, V. Lugano, Bs. As.

JUSTINAS VAIČIŪNAS

Priima nuo 10—12 ir nuo 14—16 val. šeštad. iki 12 v.

JONAS KRISCIŪNAS,

mūrinių namų statytojas:

Tabaré 6971, V. Lugano, Bs. As.

JUSTINAS VAIČIŪNAS

Priima nuo 10—12 ir nuo 14—16 val. šeštad. iki 12 v.

JONAS KRISCIŪNAS,

mūrinių namų statytojas:

Tabaré 6971, V. Lugano, Bs. As.

JUSTINAS VAIČIŪNAS

Priima nuo 10—12 ir nuo 14—16 val. šeštad. iki 12 v.

JONAS KRISCIŪNAS,

mūrinių namų statytojas:

Tabaré 6971, V. Lugano, Bs. As.

JUSTINAS VAIČIŪNAS

Priima nuo 10—12 ir nuo 14—16 val. šeštad. iki 12 v.

JONAS KRISCIŪNAS,

mūrinių namų statytojas:

Tabaré 6971, V. Lugano, Bs. As.

JUSTINAS VAIČIŪNAS

Priima nuo 10—12 ir nuo 14—16 val. šeštad. iki 12 v.

JONAS KRISCIŪNAS,

mūrinių namų statytojas:

Tabaré 6971, V. Lugano, Bs. As.

JUSTINAS VAIČIŪNAS

Priima nuo 10—12 ir nuo 14—16 val. šeštad. iki 12 v.

JONAS KRISCIŪNAS,

mūrinių namų statytojas:

Tabaré 6971, V. Lugano, Bs. As.

JUSTINAS VAIČIŪNAS

Priima nuo 10—12 ir nuo 14—16 val. šeštad. iki 12 v.

JONAS KRISCIŪNAS,

mūrinių nam